

UÇAN HABER

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM BÜLTENİ

SAYI:14 - Haziran 2002

1.000.000 TL

SÜRELİ YAYIN-İKİ AYDA BİR ÇIKAR

Bergama'da da Direniyoruz!

Haziran sayımızla size merhaba diyoruz.

Kapak fotoğrafımızda Ovacık'lı bir kadın var. Toprağın üzerinde oturuyor, toprağını tanıyor, toprağını altın madeninin siyanürlü politikalarından korumaya çalışıyor. Elinde papatyalarla hepimiz için baharı devşirmiş sanki...

Bu sayımızda da, bültenimizin amacı ve sizlerin beklentisi doğrultusunda kah sevinerek, kah üzülerek verdiğimiz haberlerle, ortak dilini oluşturduğumuzu düşündüğümüz hayatın nabzını tutmaya çalıştık. Öncelikle Uçan Süpürge'den haberler veriyoruz sizlere. Festivalin Ardından, iyi bir iş çıkarmış olmanın haklı gururuyla arkamıza yaslanmış yorgunluk atıyoruz....!

Semt Söyleşileri, 'Yolda yürüyüşü bile değişen' kadınların bize anlattıkları üzerine bir derleme. Sürekli güncellediğimiz web sitemiz yoluyla sizlere Türkiye ve Dünyadan kadınların gündemini aktarıyoruz. Bültenimizde de web sitemizle ilgili kısacık bir çağrı yazısına yer verdik ve bültenle birlikte postalayacağımız küçük bir anket hazırladık ki sizlerin katkılarıyla sitemiz zenginleşsin.

Uçan Süpürge çeşitli toplantı ve atölye çalışmalarına da katılmaya çalışıyor tüm bu yoğunluğun içinde zaman yaratarak. Mayıs ayının sonunda Ankara Üniversitesi Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından düzenlenen "Türkiye'de Cinsiyet İstatistikleri ve Araştırma Öncelikleri Atölyesi"ne katılmak bizim için hem ufuk açıcı, hem de keyifliydi. Atölye çalışmasını yürüten Devlet İstatistik Enstitüsü'nden Ayşe Karaduman Taş "Uçan Süpürge de aramızda" deyip UNICEF, DİE ve Uçan Süpürge'nin birlikte yürüteceği projenin kesinleştiğini haber verdiğinde ise heyecanımız daha da arttı. Çünkü bu projenin gerçekleşmesiyle, kadın ve toplumsal cinsiyet konulu istatistikler Uçan Süpürge'nin web sitesi aracılığıyla ve renkli animasyonlarla tüm ihtiyaç duyanların erişimine sunulmuş olacak. Böylece, kadının kurtuluşu için mücadele eden tüm kadın ve kuruluşlar, haklıklarını 'kanıtlayabilecekleri', kolay erişilebilir ve anlaşılır bir istatistik arşivine sahip olmuş olacak. Evet, atölye çalışması boyunca yapılan önemli tartışmalardan birisi de sözümüzün ve sesimizin sağlam temellere oturması için toplumsal cinsiyet konulu istatistiklere ne denli çok ihtiyacımız olduğuydu. Bu konuda bir diğer iyi haber ise katıldığımız atölye çalışmasının, DİE tarafından tahminen iki yıl sonra düzenlenecek olan **Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri Semineri**'nin hazırlıklarından biri olarak düşünülmüş olması. Hem seminere, hem de atölye çalışmasına ilişkin

ayrıntılı bilgiye Uçan Süpürge'nin web sitesinden ulaşabilirsiniz. Bunun dışında 14-16 Haziran tarihleri arasında Belgrad'da gerçekleşecek olan Avrupa ve Orta Asya Sivil Toplum Kuruluşları Toplantısı'na Uçan Süpürge adına Halime Güner ve Dilek Türk katılıyorlar. Bültenimizin bu sayısı elinize geçtiğinde büyük bir ihtimalle dönmüş olacaklar ve biz uluslararası toplantılara katılmanın heyecanını yaşıyor olacağız. Toplantı hakkında da sizleri web sitemiz ve bültenimiz aracılığıyla bilgilendireceğiz.

Başka neler mi paylaşıyoruz sizinle bu sayımızda?

Katagi'nin başlatacağı kampanyayla kadınlar birbirlerinin yazgılarına, tutsaklıklarına ve yüreklerine doğru yürüyecek. Pakistan'da recm cezasına çarptırılan Zafaran Bübi için bir imza da sizden isteyeceğiz.

'Bergama'nın Kibele Kadınları' toprağın ve yaşamın sürekliliğine olan inancı bir tanrıçanın bereketli göğsünde taşıırken, torunlarına bırakacakları mirası kirletmek isteyenlere neden ve nasıl itiraz ettiklerini anlatacaklar. Kadın ve Hukuk sayfalarında Aile Mahkemeleriyle ilgili Tasarı Taslağı ve İzmirli Emire Cenan'ın Medeni Kanunun eşitsizlik yaratan hükümlerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurusu ve bu başvurunun sonuçları var. Kotayla ilgili kapsamlı açıklamalar da bu bölümde olacak.

Ve tanıştığımızı memnun olduklarımızı: ODTÜ'de alternatif yöntemlerle çalışan iki grup ve Van'da bir Yaşam Kadın Kooperatifi.

Kadim dil Sümerce'nin belki de en güzel sözcüğü olan Amargi'nin, binlerce yıl sonra İstanbul'da yeniden doğan anlamını da öğreneceğiz bu sayımızda. Ve yaşamın renklerimizle nasıl bir şenliğe dönüştüğünü birlikte göreceğiz, ilginç projelerle tanışacağız.

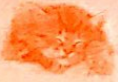
Geçen yıl Bremen'de bir atölye çalışmasında birlikte olduğumuz Alman kadınlar bu kez bize konuk oldular. Anlattıklarına kulak vereceğiz. Bu sayımızda 22- 23 Mart'ta İstanbul'da gerçekleşen Güneydoğu Avrupa Kadın Parlamenterler 2. Konferansı'ndan notlara da yer verdik.

Yönetmen Nisan Akman'la söyleşi, sanat sayfalarımızda. Yeni çıkan kitapların bir listesi, surlarını eskitmiş aynaların gösterdiği yüzler Kitaplar, Tanıtım, Eleştiri'de. Türkiye ve Dünyadan kısa kısa haberler ve hep olup olacağı gibi itirazlarımız da yine bu sayıda sizlerle buluşmayı bekliyor.

Sevgiyle diyoruz...

International Women's
Health Coalition
tarafından desteklenmektedir.

Supported by
International Women's
Health Coalition

"Kedi Dili"

Ekin Radyo 107.1
Her Cuma 11.00 - 12.00

"Uçan Süpürge"

Sahibi: Ürün Güner
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Halime Güner
Adres: Büyükelçi Sokak 20/4
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: (0-312) 427 00 20 (pbx)
Fax: (0-312) 466 55 61
URL: <http://www.ucansupurge.org>
E-mail: ucan.supurge@ucansupurge.org
info@ucansupurge.org

Proje Koordinatörü: Ahu Tatlı
Yayına Hazırlayanlar:
Ayşe Aldemir, Gülten Irgın, Ebru Sormaz,
Dilek Türk, Semiramis Yılmaz, Sibel K.
Türker, Uğur Yüksel

Fiyatı: 1.000.000 TL
Abonelik: Yıllık 4.000.000 TL
Dışbank, Kavaklıdere Şb.
310000 No'lu hesabı

Yapım: Kitle Yayıncılık, Yapımcılık ve
Ticaret Ltd. Şti.
Tel: (0-312) 468 71 40
Fax: (0-312) 468 71 39

Kapak resmi: Üstün Bilgen-Reinart

www.ucansupurge.org

Hayatın her alanında varolduğumuz ve söyleyecek sözümüz olduğu için, kadınların sesini her yerden duyurabilmek amacıyla, interaktif bir web sitemizin olmasına karar verdiğimiz günün heyecanını hala taşımaktayız.

Sitenin 14 Şubat'taki açılışından bugüne üç ay geçti ve biz sitenin varoluşu nedeniyle paralel bir doğrultuda çalışmaktayız. Güncellemeye devam ettiğimiz linkler, yaşadığımız olaylar, kadın örgütlerinden haberler, örgütlenme deneyimleri, makaleler, denemeler, hukuk sayfası-karanlıkta kalmış noktaları aydınlatmak amacıyla adalet kazanı, sitenin içeriğini oluşturmaktadır.. Kadın fotoğrafları da her hafta site ziyaretçileri için değişik görseller sunuyor.

Bunun yanı sıra kültür sanat sayfasının içeriğini, tiyatro, sinema, kitap, sanat-yorum ve ajanda bölümleri oluşturuyor. Ajanda da Ankara'ya ait duyuruların yer almasına karşın, diğer başlıklarda farklı bölgelerden duyurular, etkinlikler, yeni çıkan kitaplar, kitap yorumları, vizyondaki filmler hakkında yorumlar, gösterimdeki tiyatrolar ve diğer izlenceler hakkında eleştiri ve yorumlar yer alıyor.

Bültenin geçen sayısında, kadın kurultayı e-gruplara attığımız mesajlarda ve sitenin interaktif sayfalarına eklediğimiz notlarla www.ucansupurge.org'un kadınlar için yeni bir alan olduğunu ve kadın bakış açısına sahip herkesin duygu ve düşüncelerinin yer alabileceği bir buluşma alanı olduğunu hatırlattık her fırsatta.

İletişim yardımıyla, kadınlar arası işbirliği ve yardımlaşma artarken bir yandan da engelleri aşmak, hedeflere ulaşmak ve sorunlarımızı çözmek için web sitesinden yararlanmayı amaçladık.

Tüm bölgelerdeki kadınların ve kuruluşların seslerini duyurabilmek, hayatı dönüştürebilmek için sistemleri zorlamanın ve gücümüzü kullanmanın gerekliliğine, organize olmanın faydasına, siyasi karar mekanizmalarını etkilemeye hatta kendimizle ilgili kararları bizzat bizim kendimizin vermesi gerektiğine inandık.

Bülten okuyucularından beklediğimiz haber, duyuru, kampanya, makale, deneme, kadın fotoğrafları, etkinlikler ile ilgili bilgiler, forum konuları, haberler veya haberlerin yorumları, linkler konusundaki bilgileri ulaştırmaları. Kadın Tarihinde Bu Ay sayfası için ise Türkiye'deki kadın hareketi tarihine not düşmek biz kadınların elinde. Forum sayfasında birbirinden farklı tartışma konuları, söyleyecek sözü olan kadınları bekliyor. Forumda bizim belirlediğimiz konu başlıklarında açılan tartışmalara katılabileceğiniz gibi, sizler de farklı konularda tartışmalar başlatabilirsiniz. Hayata aynı açıdan baktığımız kadınlara sözümüz ucansupurge.org ziyaretini bekliyor.

Ayşe Aldemir
Uçan Süpürge

BEŞİNCİ FESTİVALİN ARDINDAN YANSIMALAR

Sonunda beklenen gece gelmişti. Akşam saat 20:00'de artık gelenekselleşen açılış mekanımız Devlet Opera ve Balesi'nde buluşacaktık. 2 Mayıs günü sabahın erken saatlerinde başlayan konuk karşılama trafiğimiz (sabah 06:00 itibarıyla dünyanın dört bir yanından konuklarımız gelmeye başlamıştı) geceye yarım saat kala henüz tamamlanmamıştı. Gelen konuklarımızla birlikte Hilton Otel'i'nden ayrıldık ve salona ulaştık. Kapıda kuyruklar vardı. İnsanlar büyük bir coşkuyla salonu doldurmuşlar ve açılış programının başlamasını bekliyorlardı. Bu yılki festivalimizin temasını belirlerken dünyada yaşanan tüm acı gelişmelerden uzak duramayacağımıza ve kadın olmanın bilinciyle tüm bu gelişmelerin kadınlar üzerindeki etkilerini görmezden gelemeyeceğimize karar vermiştik. Bu kavram çerçevesinde geliştirilen gecenin sunumunu Zuhall Olcay yapmayı kabul etmişti ve yapılan onca hazırlığın ardından ordaydık işte... Saat 20:00 olduğunda salonda derin bir sessizlik vardı. Zuhall Olcay'ın sahneye çıkmasıyla bir alkış yağmuru başladı. "Herhangi bir dine ya da başkaca bir politik görüşe bağlı olmasak da cinsiyet ayrımcılığı sonunda yaşadıklarımız bizleri bir anlamda dünyanın mültecileri yapıyorsa, hiçbir uluslararası kurum, metin ya da tanım, bu gerçeği değiştiremez. O zaman da itiraza hakkımız var demektir." cümleleriyle bizi neredeyse özetlemişti Filiz Kerestecioğlu.

Bir saat süren gecenin sonunda ise salonda bulunan tüm insanlar, iyi bir dünyanın kapılarının yalnızca birlikte açılabilceğinin farkında olarak alkışladılar.

Ertesi gün Kavaklıdere ve Kızılkırmak sinemalarında film gösterimlerimiz başladı. Festival boyunca toplam altı salonda sürecek olan etkinliklerimizin startı verilmişti artık. Ofisimiz bizi yalnız bırakmayan gönüllülerimiz ve konuklarımızla kaynıyordu. 3 Mayıs akşamı bu kez bir söyleşi için Çağdaş Sanatlar Merkezi salonunu doldurduk. Hep birlikte "Televizyon Dizilerinde Değişen Kadın Roller"i üzerinde düşündük, tartıştık. Sahne son döneminde ilgiyle izlediğimiz dizilerin yönetmenlerinden, senaryo yazarlarından ve oyuncularından konuklarımız vardı. Şaşıfelek Çıkmaz'ın yönetmeni Mahinur Ergun, aynı

dizide rol alan Derya Alabora ve Mahberi Mertoğlu, Üzgünüm Leyla dizisinin senaryo yazarlarından Nevvin İnanç, İkinci Bahar'ın zabıta şefi Nazlı Tosunoğlu bize deneyimlerini aktardılar. Sonrasında ise salondan gelen soruları cevapladılar.

Bu sene Sinemamız bölümünde üç kadın yönetmeni-mizin toplu gösterilerini gerçekleştirdik: Mahinur Ergun, Nisan Akman ve Ayten Kuyulu. Bu bölümdeki filmler

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Salonu ve Ankara Üniversitesi Ahmet Taner Kışlalı Sahnesi'nde ücretsiz olarak gösterildi. Bu filmleri üniversitelerde göstermemizin nedeni, yönetmenlerimizi sinema öğrencileriyle buluşturmak ve ileride adım atacakları alana ilişkin soruların cevaplarını ilk ağızdan almalarını sağlamaktır. Öğrenciler, hem filmleri izleyerek hem de sonrasında her üç yönetmenle de söyleşiler gerçekleştirerek bu fırsatı değerlendirdiler.

Toplu gösterimlerini gerçekleştirdiğimiz ve dünyanın bir ucundan sıcak atmosferinin, sıcak insanların tüm özelliklerini taşıyan Meksika'dan Busi Cortes aramızdaydı. Tüm ailesi ve iş arkadaşları ile birlikte bizimle olan Busi Cortes festivalimize katılmaktan dolayı duyduğu heyecanı dile getirirken, bizler de İspanya'dan Busi Cortes araştırmaları yapan bir uzman Isabel Arredondo'nun bebeğiyle daha da heyecanlandık. Kosta Rika'dan ekzotik dünyanın tadlarını bize filmleri ile taşıyan Hilda Hidalgo, cinsiyet ve ayrımcılık üzerine filmler yapan ve sürekli gülerken festival süresince neşemize neşe katan Kanada'dan Lisa Hayes, Macaristan'da bir animasyon stüdyosundan gelip kadın animasyonları üzerine fikir edinmemizi sağlayan Maria Horvath ve Gizella Neuberger, Almanya: Bugün içerisinde gösterilen ve seyircimiz tarafından çok büyük bir ilgiyle karşılanan Honolulu filminin iki yönetmeni Uschi Feistl ve Sandra

Schmidt ise şu anda aklımıza gelen birkaçı yalnızca. Festivalimiz hakkında "Şimdiden kendimi büyük bir ailenin parçası gibi hissediyorum" diyen Sandra, "Konuk-severliğiniz beni çok etkiledi" diyen Maria, "Çok festivale katıldım ama bu festivalden aldığım duyguyu hiçbirinden almadım" diyen ve bize Hollanda'dan konuk olan Nouchka, Chico filmiyle hepimizi çok etkileyen "Bu festivalin taşıdığı duygular bana çok yakın, herşey çok kolay, yeni ilişkiler kurabiliyorsunuz. Burada konuşmalarımız bile o kadar doğal ki. Çok hoş." diyen Ibolya Fekete yaptığımız işin tüm yorgunluğunu bize unutturdu.

Onca yönetmenimizin yanısıra bir konuğumuz vardı ki onun gelişini dört gözle beklemiştik. Bulgaristan'dan Bojidar Manov. Manov FIBRESCI'yi temsilen gözlemci olarak gelen ve önümüzdeki yıl bir jürinin kurulup kurulmayacağı konusunda rapor hazırlayacak olan konuğumuzdu. Geçmiş yıllarda festivalimize konuk olan yönetmenlerimizle yaptığımız görüşmeler sonucunda festivalimizin uluslararası platformda tanınmasını ve saygınlığını sağlamak amacıyla festivalimizde bir ödülün verilmesini kararlaştırmıştık. Kadınları birbirleriyle yarıştırmayı istememize rağmen bu alanda verilecek böyle saygın bir ödüle gereksinim duymuştuk. Bojidar Manov'un bizlere iletmiş olumlu görüşleri ışığında önümüzdeki yıl dünyada ilk kez FIBRESCI ödülü verilen bir kadın filmleri festivali olma özelliği taşıyabiliriz. Sonuçları umutla bekliyoruz.

Konuklarımız bunlarla da kalmadı. Festivalimizi takip etmeye gelen sinema yazarları kameramanlar, gazeteciler, kısa film öyküsü yarışmamızda ön elemeyi geçip Işıl Özgentürk'ün "Senaryo Nasıl Yazılır" konulu atölye çalışmasına katılmayı haketmiş olan aday senaristlerimizle yaklaşık seksen kişilik kocaman bir aileydik.

Kısa filmlerimiz bu yıl her tip film izleyicisine hitap edecek kadar geniş bir yelpaze içeriyordu. Programı oluştururken çok keyif almıştık ve bu duygumuzun seyirci-

lerimizle de paylaşılacağını biliyorduk. Tam da böyle oldu. İnanılmaz bir k a l a b a l ı k yaşandı kısa film gösterimlerimizi gerçekleştirdiğimiz Alman Kültür Merkezi'nde.

Böyle bir festivali tabii ki yalnız başımıza gerçekleştiremedik, gerçekleştiremezdik. Festivalimiz için sponsorluk görüşmeleri sırasında henüz ülkemizde sponsorluk anlayışının tam oluşmamasından kaynaklanan zorluklar yaşadık. Özellikle konu kültür-sanat olduğunda iş daha da zorlaşıyor. Tüm bunlara rağmen başta her sene olduğu gibi bu sene de en büyük destekçimiz olan Kültür Bakanlığı olmak üzere Çankaya Belediyesi ve TRT sayesinde 5. kez sinemaseverlerle buluşabildik. Basın sponsorlarımız olan televizyon kanalları, gazeteler ve radyolar sayesinde ise sesimizi en geniş kitlelere duyurabildik.

27 filmle başlayan ilk festivalimizin ardından 103 filme, 9 ülkeden 27 ülkeye ulaştığımız bu beş sene boyunca salonlarda kuyruklar oluşturacak kadar bizlerle birlikte olan seyircilerimizle, katkılarını vermekten kaçınmayan onlarca gönüllümüzle, bize destek olan sponsorlarımızla birlikte daha da büyüyeceğimize inancımız sonsuz. Tabii ki bu kadar değil yaşadıklarımız, paylaştıklarımız, öğrendiklerimiz. Hepsini sözlerle anlatmak, yazıya aktarmak çok zor...

Altıncı festivalimizde yeni dünyalarda buluşmak üzere...

Uçan Süpürge Festival Ekibi'nden
Ebru Sormaz ve Semiramis Yılmaz

*Vaktinde biz her şeyi bilmiş olsaydık,
adamların her dediği lafı kaldırmazdık
açıkça. Her şeyine katlanmazdık.
(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)*

Yolda yürüyüşümüz bile değişti
(Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı Tuzluca Yır
Toplum Merkezi)

*Elimden geldiği kadar herkese, bütün bayanlara
yardımcı olmak isterim. Hiç kimsenin evlere oturup
kapanmasını istemiyorum bir bayan olarak.
Herkes açılsın, herkes görsün...
(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)*

UÇAN SÜPÜRGE SEMTLERDE

“Demokrasi Radyosu” projesi kapsamında Uçan Süpürge olarak Ankara’nın çeşitli semtlerinde yaşayan kadınlarla buluşmaya başladık. Kadın olarak yaşadığımız sorunları ve dertlerimizi paylaşıyor, hayatı daha yaşanılabilir kılmak için nasıl direnmemiz ve örgütlenmemiz gerektiğine ilişkin konuşuyoruz hep birlikte.

Bu proje kapsamında kadınlarla yaşadığımız paylaşımlar bize Kadın Hareketi için saha çalışmalarının ne kadar değerli olduğunu bir kez daha hatırlattı. Kadın Hareketinin dinamikmi, sürekliliği ve kendi gündemini oluşturabilmesi açısından saha çalışmalarının önemli bir açılım yaratabileceğini zaten uzun süredir tartışmaktaydık. Yaptığımız semt söyleşilerinin Uçan Süpürge özelinde bize yaşattığı deneyim ise, bize tüm bu düşünceleri sadece teori düzeyinde değil, teorinin kaynağı olan yaşamın/pratiğin içinde de sınama imkanı verdi belki de. Sokaklarda, semtlerde yeniden kadınların yanında olmak ve onlarla birebir, yüzyüze ilişkiler geliştirmek enerjimizi, coşumuzu ve umudumuzu yeniledi. Biz de bu proje vesilesiyle son zamanlarda Türkiye’deki Kadın Hareketinin geldiği noktaya ilişkin Uçan Süpürge’de yaptığımız tartışmaları ve düşüncelerimizin şu anda gelmiş olduğu aşamayı sizlerle paylaşalım dedik.

1980’lerin ortalarında büyük şehirlerde örgütlenen yüksek katılımlı kampanyalarla başlamıştı Türkiye’de Kadın Hareketi. Yıldız Ecevit’in daha Uçan Haber’in(1998: 2) ikinci sayısında yer alan yazısında yaptığı tespitte belirttiği gibi: “Türkiye’de 1980 sonrası Kadın Hareketi, kadın örgütlerinin hem sayıca artmasında hem de çeşitlenmesinde önemli rol oynadı. Bugün, kadının yasalar karşısında eşitliği, eğitim düzeyinin yükseltilmesi, şiddete karşı korunması, emeğinin değerlendirilmesi, sağlık hizmetlerine erişmesi, politik katılımının artması ve bunlara benzer birçok amaç için kadın örgütleri çalışmalarını sürdürmekte. Dikkate değer bir başka gelişme ise, kadın örgütlerinin, faaliyetlerini, eskiden olduğu gibi birkaç büyük kentte toplamak yerine

yaygınlaştırıyor olmaları”. Tüm bu süreç boyunca bir tarih yazdık birlikte. Bu tarihin sayfalarını geri dönüp karıştırdığımızda ise kampanyalar ve küçük bilinç yükseltme gruplarıyla başlayan Kadın Hareketinin giderek daha da kök salan, sağlamlaşan kurumsal yapılara doğru evrildiğini görüyoruz. Giderek artan bir zenginlik ve çeşitlilik, çalışma konuları ve alanlarında çeşitlenme ve yaşamın her seferinde daha çok alanına yayılan bir kadın bakış açısı, Türkiye’nin dört bir yanında varlıklarını sürdürmek için mücadele eden küçük büyük kadın grupları ve örgütleri Kadın Hareketini taşıdığımız noktanın aydınlık yüzü. Diğer tarafta ise giderek azalan dinamizm, eskiyen/ yıpranan heyecan, bir türlü istediğimiz güçlü iletişim mekanizmalarını oluşturamamanın, dolayısıyla kadın örgütleri arasında etkili bir dayanışma ağı kuramamanın sıkıntısı ve varolan potansiyel gücümüzü kullanamamanın kırılganlığı ve isyanı...

Sorular, sorular... Kurumsallaşmak kalıcılığı, sürdürülebilirliği sağlıyor ama bu yüzden her grup daha da çok kendi içine kapanmıyor mu? Akademide toplumsal cinsiyet bakış açısıyla üretilen alternatif bilgi, kadın politikası yapan, kadın konusunda, kadınlar için ve kadınlarla birlikte çalışan örgütlere gerçekten aktarılabilir mi? Kadın

hareketinden kopuk/uzak kalarak, kadın üzerine sağlıklı bir akademik bilgi üretimi ne kadar mümkün? Yazdığımız projelere aldığımız desteklerle ayakta kalıyor ve çeşitli konularda kadın çalışması yapıyorken acaba bir taraftan da projelere ve fonlara bağımlı hale geliyor ve tekrar tekrar mı içimize kapanıyor ve kendi sorunlarımıza gömülüyoruz? Tüm bu sorular da aslında çeşitli alanlar arasında ve kadın kuruluşları/ örgütleri arasında etkili bir işbirliği, iletişim kurma gerekliliğine tekrar tekrar işaret ediyor. Ve biraraya gelmemizin, tartışmamızın, birbirimizden haberdar olmamızın gerekliliğine...

Sizler de Türkiye’de Kadın Hareketine ilişkin ortaya sunulan yeni kavramlar, modeller (projecilik, etkileşim, iletişim, yeni örgütlenme modelleri, saha çalışmaları, akademik feminizm, içine kapanma gibi) hakkındaki düşüncelerinizi bize iletirseniz, bu tartışmanın yapıldığı ortak bir platform yaratabiliriz birlikte. Ve biz Uçan Süpürge

olarak iki ayda bir yayınlanan bültenimizle tüm bu tartışmaları Kadın Hareketi içinde yer alan mümkün olduğu kadar çok sayıda kadına ve kadın kuruluşuna iletme sorumluluğuna talibiz. Çünkü 2000'li yıllarla birlikte, Türkiye'deki Kadın Hareketinin yeniden şekilleneceği, geçmiş yirmi yılda inanılmaz bir tempoyla, çok hızlı bir şekilde gerçekleşen tüm gelişme ve kazanımların değerlendirileceği, düğüm düğüm dokuduğumuz Kadın Hareketinin tekrar dinamizm kazanacağı yeni bir sürece girdiğimizi düşünüyoruz. Önümüzü görebildiğimiz, dayanışma ve coşumuzu güçlendirdiğimiz, kendi içimize kapanmadığımız, dayatılan/sunulan gündemlere takılıp sürüklenmek yerine kadınların gündemini Türkiye gündeminin asıl maddelerinden biri haline getirebildiğimiz bir Kadın Hareketi umuduyla diyoruz.

İşte bu yüzden semt söyleşilerimiz üzerinden geliştirdiğimiz düşünceleri size aktararak başlayalım dedik. Aslında bilmediğimiz, ya da düşünmediğimiz şeyler değildi hiçbirisi ama bazen yaşanan deneyim, gerçekliği daha net ve dolaysız algılamayı ve ortaya koymayı sağlar. Radyo projemiz dahilinde, Uçan Süpürge olarak Ankara'nın çeşitli semtlerinden kadınlarla temas etme olanağı buluyoruz. Projemizin amacı en kapsamlı haliyle toplumsal cinsiyet duyarlılığı yaratmak ve kadınların demokratikleşme sürecine katılımına kitle iletişim araçlarından biri olan radyo yayınları dolayısıyla katkıda bulunmak.

Kitle iletişim araçlarının toplumsal cinsiyet eşitliği duyarlılığının artırılmasında etkin olarak kullanılması sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarında önemli bir yer tutuyor. Radyo programları, sosyal ve kültürel konulardaki önemli mesajların hızla yayılması açısından önemli bir araç. Diyalog ve tartışma zemininin geliştirilebileceği, kadınların ihtiyaç, fikir ve taleplerini dile getirebilecekleri bir platform olma potansiyeli taşıyor. Radyo, kadınların eğitimi, toplumsal cinsiyet konusundaki bilinç düzeylerinin yükselmesi ve haklarından haberdar olmaları için önemli bir kanal. Ayrıca, dinleyici olan kadınları programın aktif bileşenleri haline getirme, kendi sorunları ve yaşamlarına ilişkin mikrofonu onlara uzatma imkanı da veriyor.

Uçan Süpürge olarak, bu proje aracılığıyla aynı zamanda kentli kadınları sivil toplum kuruluşlarıyla buluşturarak sunulan hizmetlerden yararlanmalarını ve kadınlar arasında sivil bilincin yaygınlaşmasını sağlamayı da hedefliyoruz.

Özellikle kadına yönelik çalışmaları olan sivil kuruluşlarla ve yerel yönetimlerle iletişim içerisinde olmanın kadınların sosyal hayata daha aktif katılmaları açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Kadınların, sivil kuruluşlara ve yerel yönetimlere ilişkin, erkeklerden farklı öncelik ve ihtiyaçları var. Bu yüzden, kadınların gündelik hayatlarına ilişkin kararların alındığı bu tür kurum ve kuruluşlarla iletişime geçerek, seslerini duyurmaları ve kendi sözlerini söyleyerek, taleplerini dillendirmeleri önemli.

Program dinleyicisi kadınların radyo programlarına interaktif katılımlarını sağlamak amacıyla kadınlarla kendi yaşadıkları semtlerde söyleşiler yapılmasının daha etkili olacağını düşündük. Üç semt söyleşisi gerçekleştirdik şimdiye kadar. Dikmen Halkevi Okuma Yazma kursuna devam eden kadınlarla, Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı Tuzlucaır Toplum Merkezi ve SHÇEK Sincan Toplum Merkezi'nin etkinliklerine katılıp yaşamlarında yeni bir kapı aralayan kadınlarla buluştuk. Şimdilik sadece kurumsal yapılarıdaki kadınları ziyaret ettik. Ama bundan sonrası için kadınları evlerinde ziyaret etmeyi hayal ediyoruz ve çeşitli semtlerden o kadar çok davet aldık ki... Heyecanlıyız...

Hem semt söyleşilerinde yüzyüze tanıştığımız, hem de radyo programlarından sesleriyle tanıdığımız kadınlar gündemleri, sorun ve ihtiyaçlarını bize aktarıyorlar. Biz bir yandan radyo aracılığıyla onların seslerini ve sözlerini duyurmaya çalışırken, bir yandan da, bir iletişim kuruluşu olarak proje kapsamında temas ettiğimiz kadınları, talepleri doğrultusunda başka kadın kuruluşları ve toplum merkezleriyle buluşturmaya çalışıyoruz.

Bu heyecanımızı ve paylaşımlarımızı Ankara'da yayın yapan Ekin Radyo kanalıyla başka kadınlara aktarmaya çalışıyoruz her Cuma günü saat 11:00- 12:00 arasında. Bu sayımızda bunları bülten aracılığıyla sizlerle de paylaşalım istedik. Hep diyoruz ya, Paylaştıkça Çoğalacağız.

Ben tek başıma mesela normalde ben burada oturup konuşamazdım. Toplum içinde belki konuşamazdım ama böyle çoğul toplumlara girerek, insanlarla konuşarak kendimi ifade etme amacına ulaştım.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

Beni adam yerine koymuyorlar hep buraya geliyorum diye ama n'apayım benim için burası daha önemli. Bir stres atıyorum, benim yani bir rahatsızlığım var. Onu buraya geldiğim zaman yaşamıyorum yani onları. Eve gittiğim zaman her yerim ağrıyor. Buraya geldiğim zaman her şeyden kurtuluyorum yani.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

✧ Mesela eşime çok fazla hizmet eden bir kişiydim yani. Şimdi o hizmetlerimi biraz geri çektim. İlişkilerimizde özgür de oluyoruz. Bazı daha bir şeyleri aşamadık, yani aştık da, yani aşılması gereken şeylerimiz var. İstedığımız gibi istediğim eğlenceye gidiyorum, izin alıyorum, bugün falan yere gideceğim diyorum, bir şey demiyor eşim. Önceden mesela ya gidemezsin diyordu, ben de soruyordum neden gidemiyorum, neden yapamıyorum. Şimdi her şeyi rahatlıkla yapıbiliyorum.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

Seviyorum burayı. Buraya gelmediğim zaman cumartesi-pazar inanın evde sıkıntı, stres, iş yapmaktan artık bıkiyorum. Yani pazartesi olsa da oraya kaçsak gibisinden.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

✧ Niye bir kadın muhtar olmasın? Hep erkek mi olacak? Bayanlarda atılsın böyle şeylere... Yani biz kadınlar imkanlarımız olsa herşeyi başarırız, herşeyin üstesinden geliriz. Yani bu erkek işidir sen yapamazsın diye birşey yok. Biz onlardan daha becerikliyiz, daha herşeye elimiz yatkın. Her şeyi yapabiliriz.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

Ben hayatımı ikiye ayırdım: toplum merkezinden önce, toplum merkezinden sonra diye. Çünkü o iki dönemi karşılaştırdığımda hayatımda çok büyük farklılıklar olmuş... Onu öğrendim, kimsenin bana zorla bir şey yaptıramayacağı, benim de bir birey olduğumu, benim de bir insan olduğumu, kadın olmayla ben de tek başıma varım yani.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

Kadın olunca hayatın yükü daha sizin sırtınızda. Çocuklar sizde, herşeyin, evin idaresi sizde. Bu konuda çok zorluklar çekiyoruz. Bazen sıkıldığımızı, herşeyin sizin üstünüze geldiğini, o sorumluluklar bazen çok sıkıyor.

(SHÇEK Sincan Toplum Merkezi)

Ben üç yıldır bu vakfa katılıyorum. Eğitim çalışmalarına katıldım, eğitim gezilerine katıldım. Dışarılara gittik. İstanbul, Diyarbakır, Gaziantep gibi eğitim gezilerine de katıldım. Çok şey öğrendik. Çünkü biz ev hanımıydık. İlkokul mezunuyum ve hiçbir şey bilmiyordum. Köyden göç edip geldik. Burada da görücü usulüyle bir evlilik yaptım. Yani hiçbirşey bilmiyordum. Çok şey öğrendik.

(Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı
Tuzlucaır Toplum Merkezi)

✧ Başka bir zaman olsa bir toplum içinde şu konuşmayı yapamazdım. Ama burası sayesinde kendimde bu cesareti bulabiliyorum. Bizler kırsal bölgeden gelmiş tutuk insanlarız. "Aman sen kızsın sus, aman sen kadınsın sus" diye diye hep bizi susturmuşlardı. Şimdi burada anladık ki kadın da bir insanmış.

(Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı
Tuzlucaır Toplum Merkezi)

✧ Kadın erkek eşitliğini düşünlüyorum. Erkeğin oturup da kadının çalışmasını kesinlikle kabul etmiyorum. Eğer bir çay demlendiyse, ben çaydanlığı getiriyorsam, eşimin de tepsiye bardakları dizip getirmesi gerekir.

(Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı
Tuzlucaır Toplum Merkezi)

Niçin eşime bağımlı kalayım? Kalmamalıyım deyip vakıf çalışmasını bırakıp işe giden insanlar da oldu.

(Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı
Tuzlucaır Toplum Merkezi)

Hastaneye giderken, bir yere giderken, zorluk çekiyorduk. Yazamıyorduk, okuyamıyorduk. Bir yere gidince telefon edemiyorduk. Şimdi bunları yapabiliyoruz. Kendimize güvenimiz arttı.

(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)

Benim eşim istemedi. "Başımızda hoca olacak" dedi. Ben bir yere gittiğim zaman okuma-yazma bilmiyorum. Doktora gittim, hangi kata çıktığının numarasını bilmiyorum. Ben bu numaraları bilsem, benim en büyük idealim bu. Bunun için eşimi hiç takmadım açıkçası.

(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)

✧ Ben Ankara'ya geleli ondokuz sene oldu. Otobüsle hiçbir yere gitmedim kendi başıma. Kendi ev adresimi bilemiyorum doğru dürüst. Ama şimdi öğrenmeye başladık.

(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)

✧ Kapıdan suya gittiğimiz zaman dinlerdik hocaları. "Vay cadılar! Başımıza hoca mı olacaksınız, çekilin" diye bizi kovarlardı. Şimdi babama bazen beddua ediyorum açıkçası.

(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)

Yani benim gayem, okumayı istiyorum. O kadar istiyorum ki... Benim beyim çok kızıyor, "sen niye okuyorsun?". Ben "okurum" diyorum, "belki avukat olurum!". Yani okumak çok iyi birşey. Niye böyle yapıyorlar? Ben köyde yaylaya gidiyordum. Kaçtım geldim buraya. Kocam dedi "seni bırakacağım, sen Ankara'ya gelmişsin". Ben dedim "beni bırak, anladın mı! Beni bırak" dedim. Ben inat ettim bir daha köye gitmedim.

(Dikmen Halkevi Okuma -Yazma Kursu)

Buluştığımız kadınların sözlerini size bundan sonraki sayılarımızda da aktarmaya devam edeceğiz. Ve kendi sesimizi, coşumuzu, hüznümüzü, semt söyleşilerinde yaşadığımız deneyimleri de paylaşacağız sizlerle bundan böyle. Siz de bize yazın, bizi arayın, sizin sesiniz ve deneyiminiz de karışsın diğerlerine de önü alınmaz bir sele dönüşsün isyanımız.

Ahu Tatlı
Uçan Süpürge

BİR KADIN DAHA RECM CEZASINA ÇARPTIRILDI!

Zafaran Bibii adlı genç kadın, kayınbiraderi tarafından tecavüze uğradığını ve bunun sonucunda hamile kaldığını bildirmek için Güney Pakistan'da bir polis karakoluna başvuruda bulundu. Medya raporlarına göre, polis olayı soruşturdu ve Zafaran Bibii'nin bu adamla bir ilişkisi olduğunu itiraf ettiğine dair rapor düzenledi. Zafaran Bibii, 20 Nisan'da recm (taşlanarak öldürme) cezasına çarptırıldı. Bu olay üzerine, Recme Karşı Uluslararası Komite Zafaran'ın yaşamını kurtarabilmek için 21 Nisan'da uluslararası bir kampanya başlattı. Pakistan İslam Cumhuriyeti Başkanı General Pervez Müşerref'i muhatap alan bir protesto metni hazırlanarak, bütün insan hakları ve kadın hakları organizasyonlarına çağrıda bulunuldu.

Ankara'da bir kadın, Ayşen Hadimioğlu tamamen bireysel bir çabayla, örgütsüz olarak 80 kadar imza topladı ve 30 Mayıs tarihinde otuz kadar kadınla Pakistan Büyükelçiliği'ne giderek müsteşar Jauhar Saleem ile görüştü. Kendisinden aldığımız bilgiye göre Müsteşar, öncelikle böyle bir sahiplenmeden dolayı Pakistan Büyükelçiliği olarak memnuniyetlerini dile getirdi. Müsteşar, recm cezasının yasalarda mevcut olduğunu; ancak çok sık uygulanmadığını söyleyerek, yasalara göre zinanın suç olduğunu söyledi. Ayşen Hadimioğlu, bu durumu değiştirmek için başka neler yapılabileceğini sorduğunda Müsteşar, imzaların

ilgili bakanlığa iletileceğini, imzaların asla boşa gitmeyeceğini garanti etti, kendisi de bu durumdan büyük üzüntü duyduğunu sözlerine ekledi.

Aşağıda protesto metninin bir örneğini veriyoruz. Lütfen duyarsız kalmayalım, örgütlü ya da örgütsüz, tek tek imzalarla da olsa bir kadının böylesine iğrenç ve çağdışı yöntemlerle ölümüne gönderilmesine itiraz edelim.

Uluslararası komiteye iletmek üzere metne adınızı eklemek isterseniz bize ulaşın. İstendiği takdirde Recme karşı Uluslararası Komite Koordinatörü:
e-mail: minaahadi@aol.com Fax: 0049 2012 488 510

PROTESTO METNİ

Pakistan İslam Cumhuriyeti Başkanı
General Pervez Müşerref'e

20 Nisan'da Pakistan Hükümetinin Zafaran Bibi'yi Recm cezasına çarptırdığını öğrendik. Zafaran, kayınbiraderi tarafından tecavüze uğramış ve hamile kalmıştır. Hükümetiniz ona destek olacağı yerde Recm cezasına çarptırılmıştır. Bu kabul edilemez bir durumdur. Kadınlara uygulanan bu ortaçağ cezasına olan en şiddetli itirazımızı ifade ediyor ve hükümetinizin derhal RECM cezasını kaldırmasını talep ediyoruz. Bir kadını tecavüze uğraması veya özel ilişkilerinden dolayı RECM etmek insanlık için bir utançtır ve derhal durdurulmalıdır.

- Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı 14 Nisan 2002 tarihinde 12. yılını doldurdu. 13. yıla girişi 13 Nisan Cumartesi günü bir şenlikle kutlandı. Şenlik kapsamında Yıldız Cibriroğlu'nun "Erkekler Neden Doğurdu" konulu konferansı ve Müfide İnselel, Sonay Erener, Müge Çakarlı'nın müzik dinletisi yer aldı.

- 8. Türkiye Eşcinseller Buluşması Bahar Ankara 20-21 Nisan 2002 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi.

- Yaklaşık yirmi beş kadın Okmeydanı Toplum Merkezi ve KİHP'nin desteğiyle 26 Haziran'da bir atölye açıyor.

- Batman'da Kadınlar Lokanta Açtı.

Toplum merkezlerinde edindikleri bilgi birikimini değerlendirmek ve ekonomik özgürlüklerini kazanmak isteyen yedi kadın bir araya gelerek kent merkezinde lokanta açtı. Girişimci kadınları Batman Valiliği, Diyarbakır GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri ve Ticaret Odası destekliyor.

- Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği 27 Mayıs'ta Çanakkale'de bir Kadın Merkezi açtı.

- Türk Kadınlar Birliği, 25 Mayıs Cumartesi günü 30. Olağan Genel Kurulunu gerçekleştirdi.

- İzmir Barosu, Kadın Danışma Merkezi açıldı.

- İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi genç kız ve kadınlara yönelik ücretsiz bir beceri kursu açtı. İki ay süreli ve haftada iki gün uygulanacak olan programda, 18-35 yaş arasındaki, ilköğretim mezunu genç kız ve kadınlara tekstil sanayiinde kullanılan tüm makinelerin kullanımı eğitiminin yanı sıra genel kültür eğitimi de verilecek. Eğitim projesine katılmak isteyenler için:
Tel: 0212 5134156

- Eğitim-Sen Gaziantep Şubesi'nin Anneler Günü nedeniyle düzenlediği "Kadınların Sosyolojik ve Psikolojik Sorunları" konulu söyleşide, kadınlar hem savaş, ekonomik kriz ve aile içi şiddetin yaşamları üzerindeki etkilerini tartıştı, hem de kadın-erkek ilişkilerini değerlendirdi.

YÜRÜDÜK...

3 Haziran 1975'te kurulan İlerici Kadınlar Derneği (İKD) 1979'a gelindiğinde 15.000 üyesi, 33 şube ve 35 temsilciliği ve 30.000 baskı yapan Kadınların Sesi adlı gazetesiyile Türkiye çapında örgütlenmişti. 28 Nisan 1979'da İKD'nin faaliyetlerinin süresiz durdurulması, dernek lokallerinin mühürlenmesi üzerine Türkiye tarihinde ilk defa çok kitlesel ve uzun bir kadın yürüyüşü örgütlendi. İstanbul ve İzmir'den Ankara'ya Büyük Kadın Yürüyüşü... 1979 yılında, 20-24 Temmuz tarihleri arasında İKD'li kadınlar İzmir, Manisa, Balıkesir, İstanbul, İzmit, Bursa, Eskişehir'den Ankara'ya yürüdüler.

"20 Temmuz İzmir Kolu"

Saat 12:00. İzmir Konak Alanı. Kemeraltı'nın girişinde bir bez döviz asılı: 'Ulusal Kadın Yürüyüşüne Katıl!'. Yürüyüşün ilk kolu bugün İzmir'den yola çıkacak. Her yer yürüyüşün afişleri ile donanmış. İzmir Konak Alanı bir düğün yeri. Pankartlar alı yeşilli. Davullar çalınıyor... Saat 13:00 Yürüyüş başladı. Kortejin önünde megafonlu bir arabadan genç bir kadın sesi 'İlerici Kadınlar Hareketi Durdurulamaz' diye çınlatıyor çevreyi.

... Aliğa'da rafineri işçileri kadınlarımızı bekliyor.

Aliğa. Göge renkli balonlar salıverilmiş, altlarında 'Barış, Dostluk, Dayanışma' yazılı.

Burhaniye... Yürüyorlar hep birlikte. Seslerine açılıyor pencereler. Alana birikiyor Burhaniyeliler. İlk kez bu kadar çok kadın yürüdü Burhaniye'de...

Öğlene Balıkesir'de kadınlar. Yürüyüşe geçiliyor pankartlarla, dövizlerle... Bir otobüs daha katıldı konvoyu Balıkesir'den...

Bursa... Otobüslerden inenler soluklanmadan yerel giysileri içinde halay çekenlere katılıyorlar. Bursa'nın yeşilinden al al yükseliyor ellerindeki kırmızı mendiller.

21 Temmuz İstanbul Kolu

İstanbul-Kocaeli il sınırı. Yaz güneşinden sararmış kıraç tarlalar birden gelinciklerle donandı sanki... Otobüslerin orada bir koşuşturmadır gidiyor... Bir yandan da otobüslerin önüne bez pankartlar bağlanıyor: 'İlerici Kadın Hareketi Durdurulamaz' ...

İzmit, Anıt Park Alanı. Anıtın yöresinde İzmitli bacılarımız kümelenmiş. Pankartlar, kırmızı çatkılar sıcak-tan yalım yalım.

...İzmit'den yola çıkıldı... Ver elini Bursa. İzmit'den katılanlarla konvoy uzadı. Bursa'da önce kentin hemen dışında bir piknik yerine ulaşıldı. Burada konvoyun İzmir'den gelen koluyla buluşuldu... Kadınlar yorgunluk, açlık nedir unutmuşlar, bıraksan sabaha dek halay çekecekler...

22 Temmuz

Artık sayısı 10'a çıkan otobüslere binilerek hareket edildi. ...Bozüyük! İnsanlar akıverdi birden asfaltın ortasına. Fütursuz davul çalıyor gencecik bir kız.

Eskişehir'de İstasyon Alanı. Alanı doldurmuş bir insan seli... Çiçek, konfeti yağıyor üzerine kadınların...

23 Temmuz

Dekovil Mahallesinde gün ışıdı. Son hazırlıklar yapılıyor. Yürüyüş Ankara il sınırında bitecek. Beria Onger Ankara'ya gidecek Başbakanla konuşmaya...

(Bu anlatı, 1975-1980 yılları arasında varlığını sürdüren İlerici Kadınlar Derneği deneyiminin, yıllar sonra bir araya gelen bir grup İKD'li kadın tarafından derlenmesiyle oluşan "... ve hep birlikte koştuk" adlı kitaptan kısaltılarak alınmıştır.)

YÜRÜYORUZ...

Kadın Tavrını Geliştirme İnisiyatifi yeni bir kampanya başlatıyor. Kampanyanın amacı "Topluma sunulan özgürlük modellerinin sorgulanmasını, tartışılmasını sağlamak, Yeni Dünya Düzeninin tanımladığı özgürlük kavramını tartışmak, özgürleşme kavramına sahip çıkmak, özgürleşmemizin önünde engel olan tutsaklıklarımıza dair farkındalık yaratmak, özgürlük arayışının nasıl bir yolculuk olması gerektiğinin tartışılmasını sağlamak".

KATAGİ kampanyanın koordinasyon işlerini yürütürken; diğer kadın örgütleri, karma örgütlerden kadınlar, bağımsız kadınlar ise aktif destekçiler olarak kampanya ile ilgili çalışmalara devam ediyorlar. Kampanya, KATAGİ'nin çağrısı üzerine onlarla iletişime geçenlerle birlikte geliyor ve çoğalıyor.

KADINLAR BİRBİRLERİNE DOĞRU YÜRÜYOR...

Bir ses geldi Adana'dan:

"Senin yazgım bana bağlı. Benim tutsaklığım seni kuşatıyor. Ellerindeki zincirler boynumu sıkıyor. Ben kocamdan dayak yediğimde sen çılgık atıyorsun. Sen tecavüze uğradığında benim ruhum da kanıyor. Ayşe'nin yoksulluğu, Mehtap'ın çaresizliği, Gülay'ın gördüğü baskılar, benim dilsizliğim, senin korkuların, tüm kadınları tutsak ediyor."

İstanbullu kadınlar cevap verdi:

"Tutsağız. Reklamlar, diziler, filmler yalan söylüyor. Biz tarihin en eski köleleriyiz. Kadımsız."

Sonra Batmanlı kadınlar katıldı sohbetimize.

"Eğer benim zincirim sizi de bağlıyorsa, hiç tanımadığımız kadınların acıları bizi de mutsuz ediyorsa, neden halleşmiyoruz? Neden bu kadar uzağız birbirimiz?"

Ve Ankaralı kadınlar başladılar konuşmaya:

"Sadece imkanı olan kadınlar buluşabiliyor. Ama kadınların büyük çoğunluğu bu buluşmalara katılamıyor."

Konyalı kadınlar da duydu seslerimizi:

"Buluşalım. Halleşelim. Sadece bizler değil, evinden çıkamayan, sokağını aşamayan, köyünün sınırlarından adım atamayan kadınlarla da buluşalım."

"Nasıl?" diye düşündük hep beraber ve cevabı hep birlikte bulduk.

"Ulak olalım. Ulaşabildiğimiz tüm kadınların sözünü boğçamıza katıp diğerlerine iletelim. Başka çare yok. Sadece büyük şehirlerde yaşayan kadınlar konuşuyor. Herkes konuşsun. Tüm kadınların sözü bir yerde buluşsun."

Karar verdik.

6 Temmuz 2002 Cumartesi günü, Adana'dan, Antakya'dan, Ankara'dan, Batman'dan, Bursa'dan, İstanbul'dan, Mersin'den birbirimize doğru yola çıkıyoruz. Konya'ya doğru yürüyoruz. Köy köy, ilçe ilçe, il il karşılaştığımız her kadınla halleşiyor, onların sorunlarını kendimizinkilere katıp Konya'da diğer kadınlarla yapacağımız buluşmaya taşıyoruz.

Ulakları yolculayacak illerde mahalle çalışmaları, ev toplantıları çoktan başladı. Kadınlar şimdiden katılamayacakları toplantıya iletmek üzere sorunları tartışıyorlar.

6-12 Temmuz arasında, Türkiye'nin köylerinde, kazalarında, ilçelerinde, illerinde kadınlar toplanacak, tartışacak ve "biz varız" diyecekler. Adalıoğlu'nda, Aksaray'da, Antep'de, Beyağlı'da, Bozhöyük'de, Cihanbeyli'de, Cumalıkızık'da, Çiftelhan'da, Çerkeşliköy'de, Demirciler'de, Denizliköy'de, Dilovası'nda, Diyarbakır'da, Ereğli'de, Eskişehir'de, Gaziler'de, Gebze'de, Gemlik'de, Gölcük'de, Güzeltepe'de, Hacivat'da, Hasangazi'de, Haymana'da, İnegöl'de, İzmit'de, Kayseri'de, Kazanlı'da, Kestel'de, Küçükdikili'de, Maraş'da, Orhangazi'de, Osmangazi'de, Özgürler'de, Pelitliköy'de, Pozantı'da, Şehitler'de, Tarsus'da, Tepecik'de, Ulaştepe'de, Ulukışla'da, Urfa'da, Yenice'de ve son olarak Konya'da kadınlar kendi ulaklarını karşılayacaklar, onlardan diğer kadınların sorunlarını dinleyecek ve kendi sözlerini aktaracaklar.

Sadece sözler değil, yürekler de degecek birbirine. Her kadın, ulakların sırtına kumaştan bir hatıra yükleyecek. Dantel, yemeni, el işi, baş örtüsü ya da bir kumaş parçası... Konya'da hepsi birleşecek. Tüm ulaklar burada buluşup sözlerimizi birleştirirken, ellerimizin değdiği kumaş parçaları da kucaklaşacaklar. Bu kumaşları birbirine dikerek hepimize ait bir esere dönüştüreceğiz.

Birbirimizle buluşarak kendimizle buluşuyoruz. Tanımadığımız kadınlarla sözlerimizi, sorunlarımızı ortaklaştırıyoruz. Ülke çapında patikalar kazıyoruz. Tekrar üzerinden geçmek için.

Herkes bir patika kazsın. Herkes bir başka kadına dönsün yüzünü. Onu anlasın. Kendini anlatsın.

Buluşalım. El ele verip binlerce yıldır bedenimizi ve ruhumuzu saran zincirlerden kurtulmak için. Dayanışalım. Daha mutlu yaşamak için.

İletişim için

tel: (212) 249 3774

email: katagi_2001@yahoo.com

BERGAMA'NIN KİBELE KADINLARI

*Toprağımızı vermeyeceğiz, zehirletmeyeceğiz! Biz tarla-
da çalışmazsak nerede karnımızı doyururuz? Topraktan
koparsak ölüyoruz. Ben anayım. Büyük anayım. Hadi ben
yaşayacağım kadar yaşadım. Ama benim çocuklarım, torun-
larım ne olacak?*

Ovacıklı Şahsine nine, şalvarı, yemenisi ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin Kültür ve Kongre Merkezi'nin koskoca salonunda haykırırken bin kişilik salon hınca hınç doluydu. Dinleyiciler ayağa fırladı. Sahnedeki on köylü kadını ve onlarla el ele duran Oktay Konyar'ı dakikalarca alkışladı. Gök gürültüsü gibi uzadı gitti alkışlar. *O alkışları duyunca gözlerimden yaşlar aktı, yanaklarımdan süzüldü,* diye anlattı daha sonra kadınların en genci, Ayşe gelin.

O akşam Şahsine ninenin tansiyonu 24/12'ye çıktı. ODTÜ'nün sağlık merkezine götürdük. Dilinin altına bir hap koydu nöbetçi doktor.

"Heyecandan, yorgunluktan mı?" diye sordum Şahsine nineye. *"Ölesiye kadar devam"* diye yanıtladı. *"On iki senedir yollardayız. Ben hastayım, doktordan doktora gidiyorum ama hiç yürüyüşlerden, eylemlerden geri kalmadım. Canımız için mücadele ediyoruz. Gelecek nesillerimiz için..."*

Köylü kadınlar o gece otobüsle evlerine döndüler. Ama ben onları unutmadım. Birkaç ay sonra Bergama'ya yol-
landım.

Dünyanın birçok ülkesinde altın madenciliği toprağa ve çevreye verdiği zarar nedeniyle ıssız alanlarda yapılır. Ama bizim ülkemizde, adı önce Eurogold, sonra Normandy olan (ve şimdi Amerikalı dev Newmont'a ait olan) altın madeni, kazanları, boruları, dinamitle delik deşik edilmiş toprağı ve siyanürlü atık havuzu ile, ülkenin en verimli topraklarının bulunduğu Bakırçay Vadisinde, turistik Bergama'nın Ovacık köyündeki çamların, zeytinliklerin arasında bir yara açmış. Çevresinde, on kilometrelik bir çemberin içinde tam on yedi köy var.

Bu köylerin insanları, 1992'de, Eurogold Bergama'da altın arama ruhsatı aldığı zaman, altının siyanürle işleneceğini ve madenin otuz kilometrelik çevresinde toprağı ve suyu zehirleyeceğini öğrenince, madeni topraklarından kovmaya karar verdiler. 1994'de Çamköy, Ovacık ve Narlıca köylerinin halklarından 652 kişi madenin ruhsatını iptal ettirmek için İzmir'de üç ayrı dava açtı.

Dava Danıştay'dayken, Eurogold yargı kararını bek-
lemeden 2500 çam ve 800 zeytin ağacını kesip, dikenli tellerle çevrili bir maden inşa edince köylüler de direnişe geçti. Yol kapama, oturma, yağmur altında erkekler belden

yukarısı çıplak olarak yürüme gibi eylemlerle, ama önderleri Oktay Konyar'ın deyimi ile *"suç işlememeye önem ve-
rerek"*, kararlı ve yaratıcı sivil itaatsizlik eylemleriyle ses-
lerini ülkeye duyurmayı başardılar.

1997 Mayıs'ında (yani bundan beş yıl önce) Danıştay, Bergama'da siyanürle altın çıkarılmasının halkın sağlığına ve çevreye zarar vereceğine, bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın buna izin vermediğine, Eurogold'un altın arama ruhsatının da geçersiz olduğuna karar verdi. Köylüler zeferlerini *"Eurogold gidecek. Bu iş bitecek!"* çığlıkları ile davul zurna eşliğinde halay çekerek kutladılar. Ama maden kapanmadı. Hükümet, TÜBİTAK'ın adının karıştığı bir rapor yazdırarak, maden şirketinin çevreye zarar vermemek için yeni önlemler aldığını açıkladı ve şirkete deneme üretimi izni verdi.

Mücadele kadınlarla başlamıştı. Erkeklerini eylemlerine katmak için yaptıkları bir eylemi şimdi gülerek hatırlıyor Süleymanlı köyünden Gülizar. *"Onlar da direnişe katılıncaya kadar yataklarımızı ayırdık"* diyor ve yüzünü yemenisi ile örtüyor. *"Eylem etkili oldu"* diye de ekliyor. *"Birkaç haftada erkekler yola geldi"*. Soruyorum: Neden kadınlarla başladı direniş? *"Biz anayız"* diyor, *"Toprak da ana"*.

Köylülerin önderi Oktay Konyar onlara Kibele Kadınlar diyor. Bergamalı kadınların eylem sırasında jandarmaların terini sildiklerini, *"oğlum güneşte yoruldu"* diyerek şefkat gösterdiklerini, zeytin, peynir, köy ekmeği ikram ettiklerini anlatıyor. *"Bu ülkede şiddet için eğitilmiş olan jandarma, polis, bizim Kibele Kadınların şiddetsiz hak arayışı karşısında duygulanmaktan kendini alamaz. Ne yapacağını şaşırır"* diyor.

Bugün, Bergama köylüleri acılı. Devletleri bir kez daha mahkeme kararlarını hiçe saydı. 2002'nin Şubatında İzmir İdare Mahkemesi'nin, Sağlık Bakanlığı'nın verdiği deneme iznini iptal eden kararını uygulamayarak, Bakanlar Kurulu'ndan bir **prensip kararı** çıkardı ve altın madeninin sürekli üretime geçmesini sağladı.

Şu günlerde, Bergama köylerinde doğa coşkulu bir uyanışta. Yol kenarları papatyalar, gelinciklerle dolu. Nisan sonunda Çamköy'de dal gibi genç Günseli Zeybek'in evinde ODTÜ'den bir grup öğrenciyle konuk olduğumuzda, Günseli'nin getirdiği yüklü sinideki bütün yiyecekler bahçelerindendi. İneklerinin sütünden kendi eliyle yaptığı peynir, o sabah kestiği hindi, bahçesinden topladığı ispanak, kendi zeytinleri ve o mis kokulu pırlıl pırlıl zeytin yağı.

"Kazancımız çok düşük ama yiyeceğimiz çok şükür bol" demişti gülümseyerek. Sonra gülümsemesi kayboldu. *"Bu maden bizi topraktan koparır da gecekondulara sürerse aç kalırız"*.

Günseli'yi eylemlerden tanıyordum. Mart başında, Sağlık Bakanlığı'na mahkeme kararını getirmek için Oktay Konyar'la birlikte bir minibüsle Ankara'ya gelip Bakanlığın önünde asfaltta oturan gruptaydı. İki çocuğunu köyde kayınvalidesine bırakmıştı.

"Direniş bizi değiştirdi" demişti bana. "Bizim köyde kaç göç vardı. Şimdi kadın erkek birlikte eylem yapıyoruz. Erkekler kadınların önde olmasını yadırgamıyorlar. Bilincimiz değişti. Toprak mücadelesi bizi değiştirdi."

Ben de ona ozanımız Nazım Hikmet'in dizelerini söylemiştim:

Sen kendi cennetini toprağın üstünde kur.

...

Sen sade toprağı tanı

Toprağı inan.
Ayırdetme öz anandan
Toprak ananı.
Toprağı sev
Anan kadar...

"Ne doğru" demişti Günseli. "Ah devlet de bunu anlasa keşke... Biz direniyoruz on iki yıldır. Toprağımız için, zeytinimiz için, çocuklarımız için."

Şahsine teyze "Yollarda ölürsem ölürüm," deyince "Ölmek falan yok" diye yanıtlamıştı Oktay Konyar onu. "Daha işimiz var. Ama maden kapatılınca seninle dans edeceğiz Şahsine teyze..." Buna gevrek gevrek gülmüştü Şahsine teyze.

Üstün Bilgen-Reinart

"Yaşamak, En Önemli Akademik Faaliyettir!" diyen Amargi Kadın Akademi Girişimi'nin seminerleri geçtiğimiz aylar boyunca da devam etti:

- ★ 14 Nisan: Pınar Selek, "Sevgi Üzerine"
- ★ 21 Nisan: Pınar Akkuş, "Feminist Tiyatro"
- ★ 28 Nisan: Hay Gin, "İki Öncü Ermeni Kadını:

Hayganuş Mark ve Zabel Asadur"

- ★ 19 Mayıs: Hay Gin, "19.yy sonu 20.yy başı

Ermeni Kadın Hareketi"

- ★ 26 Mayıs: Yeşim Başaran, "Özgürlük Üzerine"

- ★ 9 Haziran: Diren Yeşil, "Şeytana Tapanlar

Ülkesinde Lanetli Bir Kent: Ninova ve Süryaniler"

(Bütün seminerler saat 14:00'te başlar)

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ GİRİŞİMİ

Sahne Sokak 11, Daire: 5

Galatasaray – Beyoğlu

(Balık Pazarı, Mercan Midyeci'nin üstü)

Tel: +90 212 243 23 93

E-mail: amargiakademisi@yahoo.com

Ankara Üniversitesi Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde:

31 Mayıs: Ayşe Karaduman Taş, "Türkiye'de Cinsiyet İstatistikleri ve Araştırma Öncelikleri Atölyesi"

6 Haziran: Nevin Şenol, "Küresel Kadın Hareketi ve Türkiye"

Antalya Kadın Meclisi'nde:

25 Mayıs: Gönül Dinçer, "Anayasa Değişiklik Paketi ve Siyasi Partiler Yasası Değişiklik Paketi"

26 Mayıs, Mutlu Binark ve Mine Gencel, "Medya ve Kadın"

1 – 2 Haziran, Antalya Kadın Meclisi Genel Kurul Toplantısı

Bilgi Üniversitesi'nde:

31 Mayıs, "Kadına Yönelik Şiddet Sempozyumu".

1. NAHİL ŞENLİĞİ

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı, 31 Mayıs – 2 Haziran tarihleri arasında "1. Nahil Şenliği"ni düzenledi. 3 gün boyunca Sultanahmet'teki Topkapı Sarayı avlusunda yer alan Tarihi Darphane Binaları'nda gerçekleşen şenlikte, Türkiye'nin her yerinden ücretsiz olarak gönderilen ikinci el eşyalar satıldı.

KEDV'li kadınların sloganı "İkinci el eşyalarınızla bir yenilik bağışlayın". Şenlikten elde edilen kazançla,

Düzce, İzmit, Adapazarı, Diyarbakır, Mardin ve İstanbul'daki "Kadın ve Çocuk Merkezi" atölyelerinde üretilenlerin satılacağı bir mekan kurmayı ve çocuk yuvaları açmayı amaçlıyorlar.

Şenlik boyunca ikinci el eşyaların yanı sıra Atölyelerde üretilen ev aksesuarları, hediyelik ve oyuncak gibi malzemeler de satıldı. Böylece bir yandan da kadınların emeklerinin daha geniş bir alana yayılması mümkün oldu.

YARIM DEĞİL TAM MEDENİ KANUN İSTİYORUZ!

'Hüseyin Bey'e 41 yıl emek verdim. Yaşlandım diye beni bir köşeye atmaya çalışıyor. Mesleğim yok, diplomam yok. Bu yaştan sonra ne yapabilirim? Tabii ki direndim. Yeni Medeni Kanun çıkınca sevinmiştim. Ama baktım ki biz eski evlilere haksızlık yapılıyor. Kadın dernekleri, kadın milletvekilleri bu işi önlemeyi beceremiyor. İş başa düşünce, haklarımı öğrenmek için okuma yazma kursuna gittim. Anayasa Mahkemesi'nin adil bir karar vereceğine inanıyorum.'

Emire Cenan (Kaynak: Bianet Haber Bülteni)

Hepimizin bildiği gibi kabul edilmesi için hep birlikte uzun bir kampanya yürüttüğümüz yeni Medeni Kanun sonunda yürürlüğe girmişti, ama pek çok olumsuzluk ve eksiklikle beraber. Şimdi ise yasadaki eksikliklerin tartışıldığı ve bazı değişikliklerin talep edileceği yeni bir süreç başlıyor. Emire Cenan'ın İzmir'de 3. Asliye Hukuk Mahkemesi aracılığıyla Anayasa Mahkemesi'ne götürdüğü Medeni Kanun'un iptali davası da bir başlangıç noktası oluşturdu bu anlamda. Yeni Medeni Kanun'daki 'eşit mal rejimi' sadece 1 Ocak 2002'den sonra evlenenleri kapsıyor. 2002 tarihinden önce evlenen kadınların ise eşlerini 'ikna' edip, notere götürerek bir sözleşme imzalatmaları gerekiyor bu haktan yararlanabilmek için.

Emire Cenan 60 yaşında, 41 yıldır Hüseyin Cenan'la evli. Beş çocuk büyütmüş ve evlerde 'temizlikçi' olarak çalışmış yıllarca. Kocasının üstüne kuma getirmesini kabul etmeyince, kocası boşanma davası açıyor. Evlilik sürecinde birlikte çalışıp edindikleri malların tümünü de alarak Emire'yi kapı dışarı etmek istiyor Hüseyin Bey! Alışıldık bir hikaye. Ancak yeni Medeni Kanun'un yürürlüğe girmesiyle kazandığımız haklar var! Emire Cenan da

boşanma halinde Medeni Kanun'da, sadece yeni evlilerin yararlanabildikleri "evlilik süresince edinilmiş malların eşit paylaşımından" yararlanabilmek için dava açıyor.

Emire Cenan, yeni Medeni Kanun'un, evli kadınlar arasında eşitsizlik yarattığı gerekçesiyle iptal edilmesi ya da değiştirilmesi için dava dosyasıyla birlikte Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi talebi ile dava açtı. Gerekçesi mahkeme başkanı tarafından haklı bulundu ve dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildi.

Yeni Medeni Kanun'un "edinilmiş mallara katılım rejimi"ne ilişkin maddesinin, sadece kanunun yasalasmasından sonra evlenmiş olan kadınları kapsamı zaten pek çok kadın örgütünün dikkatini çekmiş ve tepki yaratmıştı. Bu bağlamda Bodrum Kadınlar Birliği de yasada değişiklik yapılması talebiyle TBMM milletvekillerine mektup göndermişti.

Emire'nin açtığı dava, aynı haksızlığa maruz kalan yaklaşık onyedimilyon evli kadını için de bu eşitsizlik ve adaletsizliğin giderilmesi konusunda bir fırsat yarattı diye düşünmüştük biz de tam. Ancak, Anayasa Mahkemesi mal paylaşımında eşitsizlik yaratan hükümlerin iptaline ilişkin başvuruyu usulen reddetti. Başvurunun esastan değil de usulden reddedilmesi ise sonraki başvuruların önünü açabilir. Ancak eşitsizlik sürüyor. Bu durumda, bize de kadınlar ve kadın örgütleri olarak bir kampanya örgütlemek ve baskı grubu oluşturarak taleplerimizde ısrarla devam etmek düşüyor.

Ve kadınlar toplanmaya başladılar bile. Emire'nin davası çerçevesinde yeni Medeni Kanun'un eksiklikleri ve bunları düzeltmek üzere nasıl bir eylemlilik geliştirilmesi gerektiğine ilişkin ilk toplantı 1 Haziran'da yapıldı. Bundan sonraki toplantılar 8 Haziran ve 15 Haziran'da Pazartesi Dergisi Lokali'nde.

KOTA TOPLANTILARI BAŞLADI

3 Mayıs, 17 Mayıs ve 24 Mayıs tarihlerinde KADER, KADAV, Marmara Grubu- İnsan Hakları Platformu, Ana kültür ve Yardımlaşma Derneği, KİHP ve SODEV'in katılımıyla Siyasal Katılımda Kadın-Erkek Eşitliği İçin Siyasal Partiler ve Seçim Yasalarında Değişiklik Paketi ve Eşitlik İçin Anayasa Değişiklik Paketi Kampanyalarının yaygınlaştırılmasına ilişkin üç toplantı gerçekleştirildi. Kota konusuna, kotanın biz kadınların yaşamında neleri değiştireceğine ilişkin merak ettiklerimizi cevaplamak amacıyla "Sık Sorulan Sorular" başlığı altında bir metin de hazırlandı KADER tarafından. Bu metinden bazı bölümleri sizlere aktarmak istedik:

Kota (olumlu ayırmacılık) nedir?

Siyasal karar organlarına seçilecek kişilerin belirlenmesinde uygulanan seçim usullerine özel hükümler eklenerek kadınlara belli oranda yer ayrılmasıdır. Kadın-erkek eşitliğini sağlamayı amaçlar.

Kadınlar neden kota istiyor?

- Siyasal alanda yaşadıkları eksik temsil sorununu çözmek,
- Her tür siyasal sürece katılımın belli bir cinsin tekelinde olmasını engellemek,
- Karar alma süreçlerinde cinsler arasında dengeli bir dağılımı ve eşit temsili sağlamak,
- Siyasal partileri ve parlamentoyu kadınlara hazırlamak,
- Siyasetin erkek egemen ortamını, davranış alışkanlıklarını, dilini ve gündemini değiştirmek için kota istiyorlar.

Kota kadınlara ne sağlayacak?

- Birleşmiş Milletler raporuna göre, 1999 yılında dünyadaki tüm ulusal meclislerde kadın üye oranı %14.2. En yüksek oran %21 ile Batı Avrupa'da. Türkiye, parlamentodaki %4.2'lik kadın üye oranıyla tüm dünya ülkeleri arasında 95'inci sırada. Kota sayesinde kadınlar;
- Yaşamlarını ilgilendiren konularda karar verme haklarını kullanabilecekler.
- Karar alma mekanizmalarında yer edinme şansına sahip olacak kadınlar kendi sorunlarını ifade edip çözüm üretecek

güce ulaşabilecekler.

- Siyasete katılan kadınlar, başka kadınlar için de bir güç ve dayanışma alanı oluşturabilecekler.
- Kadınlar kendi deneyimlerini kamusal ve siyasal yaşama taşıyabilecekler ve sahip oldukları nitelikleri daha demokratik ve eşitlikçi bir toplum yaratmak için kullanabilecekler.

Kota, nerelerde uygulanacak?

Türkiye'de gerek Siyasal Partiler Yasası, gerekse Seçim Yasası ile düzenlenmiş bir kota uygulaması yoktur. Siyasal karar süreçlerinde kadın-erkek eşitliğini sağlamak için yapılacak en önemli değişiklik siyasal yaşamı düzenleyen söz konusu yasalarla ilgili reform çalışmaları sırasında kotanın yasal hale getirilmesidir.

Kadınların siyasal yaşama eşit katılma isteklerini gerçekleştirmek için ilk yöneldikleri kurumlar siyasal partilerdir. Bu nedenle ilk kota uygulamaları siyasal partilerde başlamalıdır.

Siyasal partiler kotayı nasıl uygulayacaklarını kendi tüzüklerinde tanımlamalıdır. Siyasal partiler uygulayacakları kota oranını belirlerken %33 "en az temsil oranı"na uymalıdır.

Avrupa ülkelerinde kota uygulamaları var mı?

Avrupa Birliği'nin 1999 yılında yürürlüğe koyduğu Amsterdam Anlaşması hem Birlik'in kendisini hem de üye ülkeleri bağlamaktadır. Anlaşmanın 141. maddesine göre eşitliğin sağlanması için kadınlara özel avantajlar sağlanması gereklidir ve bu bir ayrımcılık değildir.

Avrupa ülkelerinde kota uygulamalarına yaygın olarak rastlanmaktadır. İşte örnekler:

- **Belçika**, 1994'te yaptığı yasal değişiklik ile her tür seçimde oluşturulacak listelerde bir cinsin oranının 2/3'ü geçemeyeceği ilkesini getirdi.
- **Fransa**, 2000'de Anayasada yaptığı değişiklikle yerel ya da ulusal düzeydeki bütün seçimlerde kadınlarla erkeklerin eşit katılımını zorunlu hale getirdi.
- **Avusturya**'da Sosyal Demokrat Parti (SPÖ) 2000 yılında partinin tüm kademelerinde kadın oranının %40 olmasını kabul etti. Yeşiller Partisi %50 ve Halkın Partisi (ÖVP) %33 kota uyguluyor.
- **Finlandiya**'da Sol Parti ve Yeşiller Partisi parti içi seçimlerde kota uyguluyor.
- **Almanya**'da SPD %33.3, Yeşiller %50, PDS %50 kota uyguluyor.
- **İrlanda**'da Sosyal Demokrat ve Halkın İttifakı Partileri seçilmiş ve atanmış tüm parti organlarında %40 kota uygulanıyor.
- **Lüksemburg**'da partilerin çoğu ya kota ya da olumlu ayrımcılık sistemini benimsemiş durumda. Partilerde başkan yardımcılarının birinin kadın olmasını zorunlu. Malta'da İşçi Partisi Genel Kongresinde %40 kota uygulama kararı alındı.
- **Slovakya**'da Sosyal Demokrat Sol Parti %25 kota uyguluyor.

Gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde kota uygulamaları var mı?

• **Arjantin ve Brezilya** yasalarına sabit kotalar koydular. Seçime girecek adayların Arjantin'de %30'u, Brezilya'da ise %20'si kadın olmak zorunda.

• **Uganda**'da 39 seçim bölgesinin her birinden bir kadın temsilcinin meclise girme hakkı var.

• **Hindistan**'da yerel meclislerde %33 kota uygulaması var.

• **Bangladeş**'te 330 sandalyenin 30'u, Eritre'de 105 sandalyenin 10'u, Tanzanya'da 255 sandalyenin 15'i kadınlara ayrılmış durumda.

Kota, eşitlik adına istenen bir eşitsizlik ve ayrımcılık değil midir?

Kota, kurallarına uygun kullanılırsa, eşitsizlik ve ayrımcılık yaratmaz. Tersine, var olan ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yarar. Kota, var olan erkek egemen toplumsal yapı nedeniyle kadınlara kapalı olan siyaseti kadınlara açarak eşitlik sağlar.

Siyasal temsil cinsiyete, yaşa, gelire, etnik kökene, mesleğe v.b. göre belirlenecekse her farklılığa kota ayırmak gerekmez mi?

Cinsiyet, toplumsal farklılık yaratan yaş, gelir, meslek gibi özelliklerden ayrılan bir özelliğe sahiptir. Cinsiyete dayalı ayrımcılık yüzyıllardır çeşitli biçimlerde devam eden, erkek üstünlüğüne dayalı bir toplumsal sistemdir. Çeşitli kurumlarla, değer yargılarıyla, yasalarla varlığını sürdürür. Bu kadar köklü ve kapsamlı bir eşitsizlik ile diğer toplumsal farklar aynı kefeye konamaz. Cinsiyete dayalı eşitsizlik nüfusun yarısı olan bütün kadınları ilgilendirir.

Kota, kadınları kolaycılığa, mücadelesiz başarıya yönlendirmez mi?

Kota ile siyasete girecek kadınların gereken bilgi, sorumluluk ve deneyime sahip olması elbette gerekir. Bu özelliklere sahip kadınların var olmadığını kimse söyleyemez. Sorun, bu özelliklere sahip kadınların olmaması değil, siyasetin sadece cinsiyetleri nedeniyle kadınları dışlayan yapısıdır. Siyasette seçilecek kişilerin niteliğini seçim tekniği değil, aday belirleme sürecinin niteliği belirler. Siyasete katılan kadınların seçilen erkeklerden daha niteliksiz olduğunu söylemek ayrımcılıktır. Kadın ya da erkek, nitelikli politikacı seçmek kotanın değil, siyasal parti karar organlarının işidir.

Atama ile oluşan karar organlarında kota uygulanmalı mıdır?

Atama ile oluşan kurumlar şunlardır: Hükümet ve bakanlıklar, her türlü kamu hizmeti yürüten kuruluşta danışma, yönetim, organizasyon yapan komisyon, komite, danışmanlık birimi, özel büro gibi çalışan birimler.

Kadınların karar süreçlerine katılımı ve cinsler arası eşitliğin sağlanması için yalnızca seçimle oluşan organların değil, atama ile oluşan organların da dikkate alınması gerekiyor. Hem uluslararası sözleşme ve kararlar, hem de Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi kararları bunu önemle vurguluyor.

(Metnin tamamına, Değişiklik Paketlerine ve Kampanya Metnine www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz.)

Aile Mahkemelerinin kuruluş, görev ve yargılama usullerine dair yasa tasarısı 13 Mayıs 2002 tarihinde TBMM'ye sunuldu. Peki bu biz kadınlar için ne ifade ediyor?

HÜKÜMET TASARISI OLARAK MECLİSE SUNULAN AİLE MAHKEMELERİ KANUN TASARISI HAKKINDA

Aile Mahkemeleri Kanun Tasarısı hakkında ilk çalışmalar Devlet Bakanı Hasan Gemici'ye bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü tarafından, Türkiye'nin CEDAW'a koyduğu çekinceleri kaldırması ve yeni Medeni Kanun Tasarısı çalışmaları doğrultusunda 1999 yılı başında başlatılmış, 2000 yılı sonuna doğru da ilgili bütün bakanlık ve kuruluşlardan görüşler de alınarak, Tasarı Taslağı'na son şekli verilmiştir. Yapılan bu çalışma süresince çok geniş kapsamlı ve ayrıntılı çalışmalar yapılmış, bu nedenle Adalet Bakanlığı başta olmak üzere geniş çevrelerden de olumlu görüşler alınmıştır.

Adalet Bakanlığı Tasarı Taslağı hakkında olumlu görüş vermekle birlikte, mahkeme teşkilatı hakkında bir kanun tasarısı taslağı hazırlama görev ve yetkisinin kendilerinde olduğunu bu görüşlerinde belirterek, Tasarı Taslağı'nı kendi bünyelerinde oluşturdukları komisyonda ele almışlardır. Adalet Bakanlığı'nın bu görüşü doğrultusunda KSSGM ve bağlı olduğu Devlet Bakanlığı hazırladıkları Tasarı Taslağı'nı beklemeye almıştır.

Daha sonra Adalet Bakanlığı bünyesinde çalışmaları sürdüren ilgili komisyon "Mahkemeler Teşkilatı Yapılanması" hakkındaki çalışmaları içinde değerlendirdikleri "Aile Mahkemeleri Kanun Tasarısı Taslağına" KSSGM'nin gönderdiği taslağı esas ve aynen alıp özetleyerek son şeklini vermiş ve Tasarı Taslağı bu hali ile Hükümet Tasarısı olarak TBMM'ye sunulmuştur. Yani şu anda TBMM'ye sunulmuş olan olan "Aile Mahkemeleri Kanun Tasarısı" Adalet Bakanlığı tarafından aynen alınıp son şekli verilen Devlet Bakanlığı (Hasan Gemici) bünyesindeki KSSGM tarafından özü hazırlanmış olan tasarıdır.

Tasarıda yargı aşamalarında ve ailevi konularda kadınların insan haklarını sağlama noktasında önemli yenilikler getirilmekte, Medeni Kanun'da kadın ve aile konularına ilişkin hükümlerin ve Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un daha sağlıklı uygulanması açısından da imkan sağlamış bulunmaktadır.

Bu kanunda yer alan belli başlı düzenlemeler:

- 1- Artık her ilde ve yüzbinden fazla nüfusu olan her ilçede bir Aile Mahkemesi bulunacak.
- 2- Aile Mahkemeleri'nde görev yapacak olan hakimlerin evli, çocuk sahibi, 30 yaşını doldurmuş ve Aile Hukuku alanında Lisansüstü eğitim yapmış olmaları tercih edilecek
- 3- Aile Mahkemeleri, Medeni Kanun'da aile hukuku bölümünde yer alan tüm konuların yanında, "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" hakkında, ve aileye ve aile birey-

lerine ilişkin diğer konular hakkında da aile bireylerinin yapacakları başvurular üzerine gerekli her türlü incelemeyi yapıp kararları alacak. Şöyle ki:

Yetişkinler Hakkında

- a) Evlilik yükümlülükleri konusunda eşleri uyarak uzlaşmaları için ortam sağlamak
- b) Ailenin ekonomik varlığının korunması veya evlilikten doğan mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli önlemleri almak, meslek edindirme kurslarına yönlendirmek, vasi tayinine karar vermek, vb.
- c) Resmi veya özel sağlık kurumlarına, huzurevlerine veya benzeri yerlere yerleştirmek.

Küçükler Hakkında

- a) Bakım ve gözetime yönelik nafaka yükümlülüğü konusunda gerekli önlemleri almak,
- b) Bedensel ve zihinsel gelişmesi tehlikede bulunan veya manen terkedilmiş halde kalan küçüğü, ana-babadan alarak bir aile yanına veya resmi ya da özel bir sağlık kurumuna ya da çocuklara özel bir kuruma yerleştirmek
- c) Çocukların mallarının korunmasına yönelik tedbirler almak,
- d) Çocukları, gerek görürse özel ya da tüzel bir kişinin yanına işe yerleştirmek

4- Aile Mahkemeleri'nde başka uzmanlar da çalışacak. Bu uzmanlar:

- a) Dava başlamadan önce ya da dava sırasında mahkemece istenen konularda araştırma yapacak.
- b) Mahkeme isterse duruşmada hazır bulunup, görüş bildirecek.
- c) Mahkemenin davaya, ilişki olarak vereceği diğer görevleri yapacak.

5- Bu uzmanlar da hakimler gibi 30 yaşını geçmiş, evli, çocuk sahibi, aile sorunları konusunda lisansüstü eğitim almış kişiler arasından seçilecek. Her Aile Mahkemesi'nde bu niteliklere sahip 3 uzman olacak ve bu uzmanlardan biri psikolog, biri pedagog ve biri de sosyal çalışmacı olacak.

6- Aile Mahkemesi, önüne gelen bir olayda önce tarafları ve aile fertlerini dinleyecek, çağırıp görüşmeler yapacak, gerekli görürse bu kişileri biraraya getirip anlaşma imkanlarını kontrol edecek, bunlarda sorun çözülmezse yargılama safhasına geçilip, bir olaya ilişkin hüküm verecek

7- Aile Mahkemesi Kanun Tasarısı ile "Ailenin Korunmasına Dair Kanunun 1. Maddesindeki "Sulh Hakimi" ifadesi de "Aile Mahkemesi Hakimi" şeklinde değiştirilmektedir.

8- Aile Mahkemelerinin bütün yurtda kuruluşunun da kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde tamamlanması tasarıda öngörülmüştür.

Av. Ayşegül Güngör
(Aile Mahkemeleri Kanun Tasarısı'nın tam metnine www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz.)

SINIRLI SORUMLU YAŞAM KADIN ÇEVRE KÜLTÜR VE İŞLETME KOOPERATİFİ

Kurucular: Ferda Cemiloğlu, Sultan Bayram, Hazan, Ayşe Bayram, Berrin, Aysel, Meltem Çiçekli

Kooperatifin Tanımı: Kooperatif, Van'ın gecekondü bölgesine yakın, Selim Bey Mahallesinde 3 dönüm üzerine 250 metrekarelik bir binayı 5 yıllığına kiralamıştır. Bina, kadın ve çocuk eğitim çalışmaları, kadınların üretime yönelik kurslar ve pazarlama faaliyetleri için kullanılmaya uygun bir biçimde onarılmıştır. Bahçesi de özellikle yaz aylarında, lokanta, çocuk etkinlikleri ve sosyal etkinlikler için kullanılabilir bir biçimde düzenlenmiştir.

Selim Bey Mahallesi, Van Kalesine yakın, kentin yoksul ve kozmopolit (yerel halk, çevre illerde boşaltılmış köylerden gelenler ve mülteciler) kesiminin yaşadığı bir bölgedir. Oldukça muhafazakar bir aile yapısı nedeniyle kadınların bütün yaşamları evde geçmektedir. Kadınlar, kendi ev ihtiyaçlarını küçük çapta üretim yaparak ve dokuma işleri ile karşılamaktadırlar. Burada işsizliğin yanı sıra çöp, çocuklara yönelik sağlık problemleri mevcuttur. Urartu Döneminden kalma Şamramaltı Su Kanalı, Mahallenin içinden geçmekte fakat sürekli çevre tarafından kirletilmektedir. Binlerce yıldır varolan bu kanalın temiz tutulması çözülmesi gereken önemli bir çevre sorunudur.

Kooperatifin Genel Amacı:

Kadınları bireysel, kültürel, toplumsal, ekonomik, yasal ve hukuksal açılardan güçlendirmek; yurttaşlık bilincini kazandırmak; kadının insan hakları bilincini yaymak; kadınların ekonomik bağımsızlığını kazanarak ayakta tek başına kalabilen bir birey olmalarını sağlamak ve böylece çocukları ile daha sağlıklı bir iletişim kurarak sağlıklı gelişmiş çocuklara ve çevreye ulaşmak.

Hedefler:

- Kooperatif, örgütsel yapının kadınların üretime katılmasını teşvik edici olmayı, etkinlik açısından da yerel olmayı hedeflemiştir.
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da kadınların bilinçlenmeleri, kendi haklarına sahip çıkmaları onların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarına bağlıdır. Kooperatif yolu ile üretime katılıp pay almaları sonucunda ekonomik yönden güçlenmeleri ve böylece kadınların özgüvenlerini kazanmaları hedeflenmektedir.

NOT: Sit bölgesinde, Van Kalesi içinde eski Van evlerinden birinin ihalesine kooperatif adına girilmiştir. Bir ay içinde işletmesine başlanacaktır. Bu konu ile ilgili gelişmeler bilahire sizlere iletilecektir.

Ferda Cemiloğlu: 1952 Diyarbakır; ASAM Başkanı, KaDer Kurucu Üyesi, Ankara Kadın Sığınmaevi Kurucusu.

ALMANYALI ve TÜRKİYELİ GENÇ KIZLAR ANTALYA'DA BULUŞTU

Antalya Çağdaş Eğitim ve Kültür Vakfı (ANTÇEV) çağdaş eğitime katkıda bulunmak amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Üniversite öğrencilerine sağlanan burs ve benzeri katkılarının yanı sıra 1998 yılından bu yana Alman kuruluşu ARBEIT und LEBEN (İş ve Yaşam) ile birlikte gençlik ve yetişkin projeleri gerçekleştirmektedir.

Bu projelerden bir yenisi kapsamında; kuaförlük alanında çalışan veya bu alanda mesleki eğitim alan Almanyalı ve Türkiyeli genç kızlar 21-28 Nisan tarihleri arasında ANTÇEV'in organizasyonunda Antalya'da bir araya geldiler. Almanya'dan sekiz genç kız, iki öğretmen ve proje koordinatörü olmak üzere on bir katılımcı vardı. Almanyalı genç kızların saçlarındaki renklilik programa da yansdı. Genç kızların kırmızının her tonu, mor gibi renklerle saçlarının bir bölümünü boyamış olmaları Antalya halkının bile yoğun ilgisini çekti. Çeşitli renk-lerdeki ojelere tırnaklarda ürettikleri motifler de görül-meye değerdi.

Katılımcılar bir hafta süren program boyunca karşılıklı olarak iki ülkenin kültürünü tanımaya çalıştılar.

Mesleklerinde karşılaştıkları sorunları tartıştılar. Programda yer alan atölye çalışması ile mesleki deneyimlerini paylaştılar. Kadın olmaktan dolayı toplumda ve iş yaşamında karşılaştıkları sıkıntı ve güçlükleri tartıştılar. Antalya kent merkezinde ve yakın civarında yer alan tarihi ve turistik yerleri beraberce gezerek oraların güzelliklerini keşfettiler.

Program sırasında kadın ve mesleki eğitim ile ilgili merkez ve kurumlar da ziyaret edildi. Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi ile Sütçüler Toplum Merkezi ziyaretleri zor yaşam şartları içinde bulunan kadınların gerek sıkıntılarını paylaşıp gerekse beceri ve eğitimlerini arttırarak biraraya gelmekten keyif aldıkları ortamlar olarak Almanyalı konuklar tarafından ilgi topladı.

Değişim projesi olması nedeniyle katılımcı taraflar Aralık 2002'de bir kez daha bir araya gelecektir. Bu birliktelik, Almanya'da Halle kentinde gerçekleşecek ve yine bir hafta süreli olacaktır. Antalya'da dostluk ve keyif ile geçen bir hafta sonrasında her iki grup hüznle ayrılmış ve tekrar bir araya gelmenin heyecanını şimdiden duymaya başlamıştır.

ÜNİVERSİTELERDE...

ODTÜ'de feminist kadınlar karşı çıkışlarını alternatif yöntemlerle dile getiriyorlar. Fanzinler çıkararak, video gösterileri hazırlayarak atıyorlar isyan çılgınlıklarını. Çalışmalarına 8 Mart'ta seslerini duyurmak için başlamışlar. Umarız hep sürer... İsterseniz şimdi bu iki üniversiteli kadın grubunu tanımaya çalışalım. Her zamanki gibi yer darlığı nedeniyle bu güzelim metinlerin sadece bir kısmını yayınlatabiliyoruz. Bu bölümler Yıldız Ecevit'in TR.NET'in kadın sayfası için kaleme aldığı yazıdan alınmıştır. Devamını okumak için lütfen <http://kadin.tr.net> adresini ziyaret ediniz.

Feminist Vidyo Fanzin #1

Biz kimiz? Kimin nesiyiz?

Farklı disiplinlerden bir grup kadın. Bizi sürekli disipline eden bu meslekler, toplumda bizim için belirlenen statüleri değil gösterse gösterse görünürde sanatçı olmadığımızı gösterir. İşte vidyonun gerek bu hiyerarşilerin gerekse hiyerarşilerin tek çizgisel akademik dilinin gösteremediğini gösterme gibi bir fonksiyonu var. Yani, sadece bir derdimiz var ve bunu elimize bir takım üretim araçları geçmişken, üzerine kafa yoruyorken, bir ürün meydana getirip paylaşalım dedik.

Nedir derdimiz?

Biz, kadınların bu toplumsal yapılaşma içinde eziliyor olduğunu, bir çok alandan dışlandığını, kimi alanlara sıkıştırıldığını, hor görüldüğünü düşünüyoruz. Sırf kadın oldukları için bir çok insan hayallerini gerçekleştiremiyor, istediğini üretmiyor, tembellik hakkını kullanamıyor (evlenmeme ve çocuk doğurmamayı da buraya dahil edebiliriz), istediği yere gidemiyor ve istediği insanla birlikte yaşayamıyor. Doğduğu andan itibaren gündelik hayatını kadın oluşu üzerine şekillendirmesi gerekiyor: akşama geç kalmayayım, hava karardı sokaklarda fazla dolanmayayım, aman etrafa fazla bakınmayayım, eteğimin boyu kısa mı acep? Gömleğimin yakası fazla mı açık? Fasulyeyi şu diziye seyrederken mi ayıklasam? Seramik fırındaki maddelerin sinterlenmesini beklesem de mi uyusam biraz daha mı ayakta kalsam? Önce çocuk mu yapsam doktora mı? Bilgisayarımı bugün mü formatlasam işleri bitirince mi yap-sam? Fabrikada staj yapmak lazım ama kadın mühendis istemiyorlarmış... Dayağa, tacize, kadına yönelik şiddete dair sayfalarca yazılsa yetmez. Bütün bu sorunlar ha deyince çözülecek gibi görünmüyor, ama biz bu durumun değişeceğine inanıyoruz ve bunun için dayanışmaya ve aralıksız mücadeleye ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz....

Şimdi biz bunları söylüyoruz diye feminist mi olduk? Elbette ki evet! (İletişim için: duvarlarindili@yahoo.com)

Vidyo Fanzin #2

Biz bu dünyayı kullanmayan fakat yaşayanlar artık sessiz kalmaktan vazgeçiyoruz. Bütün bu olup bitenlere seyirci kalamayan, bir sivil hareketlenme ve doğal bir sonuç olarak ortaya çıkan, bu hareketlenmeler üzerindeki baskılar, tarihin her döneminde olduğu gibi bugün de günlük hayatın temel

konuları. Feminist hareket de benzer biçimde bu baskı ortamından payını alıyor. Biyolojik farklılıkların üstünlük biçimlerine dönüştürüldüğü bir dünyaya karşı çıkmak da diğer sivil talepler gibi susturuluyor. Bu süreçte feminizm iki kapsayıcı ilişki içinde sözüm ona yer alıyor ama daha çok bu ilişkiler tarafından yutuluyor. Tek ortak yönü kadın hareketini bir "insan hakları" talebi olarak değerlendirerek eritmek olan bu iki süreç birbirine taban tabana zıt. Öncelikle devlet ve devlet eliyle gerçekleştirilen kadın hakları savunuculuğunun feminist hareket için oluşturduğu tehlike göze çarpıyor. İktidarı ve sistemleri sorgulamayan bir feminizm bir tür şizofreniye kapılıyor. Hemen sonra baskı pratiğine maruz kalan diğer örgütlenmelerin oluşturduğu bir ortaklığın içine çekilen feminizm, sol hareket ya da İslamcı hareket içinde gözlendiği gibi, daha geniş taleplerle yola çıkan bir mücadele içinde ikincil konuma getiriliyor. Kadının durumunu iyileştirmeye yönelik talepler ise kazanılacak bir mücadelede "kendiliğinden" karşılanacak talepler olarak görülüyor.

İnanıyoruz ki, bu iki kıskaca düşmeden yoluna devam etmek feminist hareket için bir zorunluluktur. Bu zorunluluğun farkında olan bir grup kadın olarak kendimizi ifade etmeyi deneyimlerimize bırakmaya karar verdik ve okumakta olduğunuz bu metni hazırladık. Bu broşürde yer alan yazılar bir yıl boyunca toplumun farklı kesimlerinde yaşanan farklı ilişkilerle belirlenen olayların ortaklığını bir kez daha hatırlatmayı amaçlıyor. Çünkü, kadınların kadın olmaktan kaynaklanan deneyimlerini görmek, nasıl bir dünyada yaşadığımızı ve ne ile mücadele etmek zorunda olduğumuzu açıkça gözler önüne serer. Tek yapmamız gereken bakmayı bilmek. Görüyoruz ki kadın-erkek eşitliğine doğru büyük büyük adımlar atıldığı iddiasının gerçeklerle arasındaki mesafe görmezden gelinemeyecek kadar büyük ve pek çok soruyu beraberinde getiriyor. Ataerkil ağlarla örülmüş bir toplumsal yaşam pratiğine hukuksal anlamda eşit olarak katılmak ne kadar anlamlı olabilir? Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet özelliklerini cinsiyetsiz bir beşer üzerinden eşit olarak değerlendirmek insan haklarına uygun mu?

Bütün bu sorular ancak sınırlarını aşabilme yeteneğine sahip, bağımsız bir feminizm tarafından yanıtlanabilir. Kadınların toplumsal cinsiyet özelliklerinin dışlanmadığı ve değersizleştirilmediği, eril değerlerin egemenliğinden sıyrılmış toplumsal yaşamın kurgulanması ancak, toplumdaki egemen ideoloji ile omuz omuza varlık sürdüren ataerkil ideolojinin yerinden edilmesi ile mümkündür. Bunun ilk koşulu ise sorunu doğru tanımlamak ve doğru muhatabı seçmektir. Biz ataerkil ideolojinin, kadınlık özelliklerimizi değersizleştiren ve aşağılayan tavrını benimsemiş kadın ve erkek neferlerine karşı duruyoruz. Biz yaşadığımız dünyanın farkındayız ve bu farkındalık bildiklerimizi ifade etmeyi zorunlu kılıyor. Ortak bilinçlenmenin doğurduğu bu ortak hareketlenme ile "burada"yız, sokakta, ellerinizde ya da aklınızda, ve toplumsal örüntülerin ataerkil ideoloji çerçevesinde örgütlenmesine karşıyız. Kadınlığımızın kazandırdığı bu ortak bilince sahip olmanın politik olmak olduğunun farkındayız Biz kadınız!

(İletişim için: kendiliginden@hotmail.com)

BODRUM KADINLAR BİRLİĞİ FAALİYET DEĞERLENDİRMESİ

Bodrum Kadın Birliği'nin amacı, ülkenin daha uygar daha demokratik olması yönünde çaba sarf etmektir. Bu amaçla bilimsel verilere dayanan görüşlerimizi ilgililere ve kamuoyuna duyurarak tartışma platformu yaratmaya çalışıyoruz.

Bugüne kadar kadın siyasetçilerimize devlet yardımı yapılması konusunda bir kampanya düzenledik. Kampanya geniş bir destek görerek devam ediyor.

İkinci olarak da Medeni Kanun'un 'edinilmiş mallara katılım rejimi' olarak bilinen maddesinin eskiden evli kadınları da kapsaması talebiyle bir çalışma başlattık. Bu çalışma doğrultusunda Meclisteki 539 milletvekilinin hepsine birer mektup gönderdik. Mektuplar kadın milletvekilleri için biraz farklıydı. Daha sonra aynı mektupları milletvekillerimizin elektronik posta adreslerine iki kere daha postalandık. Kısacası milletvekillerinin hepsine üç kez ulaştık. Milletvekillerimizden bugüne kadar çok az sayıda cevap geldi. Ancak cevaplar oldukça önemliydi. Özellikle milletvekillerimizden, bir kadın milletvekilinden, bu hukuksal hatayı düzeltmek için yeniden bir girişim yapılacağına dair duyurular aldık. Başka bir partide yer alan diğer bir kadın milletvekilinden "Değişim önergesi verdim. Gizleyin" şeklinde bir mesaj aldık. Bir partinin grup başkan vekili, yeni bir girişim olduğu takdirde partisindeki tüm milletvekillerinin olumlu oy kullanacağını yazmış. Bu arada

Sayın Mesut Yılmaz'ın cevabı geldi. Sayın Genel Başkanın düşüncelerinin de partisini etkileyeceğini düşünüyoruz. Kısacası bu etkinliğimizin sonucundan ümitli olmaya çalışıyoruz.

Bu arada iki ulusal televizyondan konuyu izlediklerini bildiren ve kendilerini bilgilendirmeye devam etmemizi isteyen bir e-mail aldık. Bunun üzerine yerel televizyonda (Kent TV), koordinatörümüz Gürgün Say'ın hazırlayıp sunduğu "Uygarlığa ADIM ADIM" isimli programda bu konuyu işledik. Halkın telefonları ile zenginleşen programın kasetini ulusal televizyonlara göndermek üzere hazırlamış olduk. Kent TV yöneticilerini kaseti ulusal televizyonlara göndermeleri konusunda ikna ettik. Amacımız konuyu bir kez daha ülke gündemine taşıyabilmek ve bir tartışma platformu oluşturabilmek.

Medeni Kanun'un bu maddesinin düzeltilmesi için çaba sarf eden birçok kadın kuruluşu ve kadın konusunda uzmanlaşmış hukukçuların mücadele ettiğini biliyoruz. Dileğimiz bu çabaların birleşmesi ve bizi olumlu bir sonuca götürebilmesidir. Her türlü birlikteliğe açığız. Üstümüze düşenleri yapmaya çalışacağız.

Gelen cevaplar ne olursa olsun eylemi kararlılıkla sürdürüyoruz. Son olarak Meclisteki tüm grup başkan vekillerine birer mektup yazdık. Gruplarına etki yaparak milletvekillerinin olumlu oy kullanmalarını sağlamaya yardımcı olmalarını istedik. Cevap bekliyoruz.

Gelen cevaplar arasında erkek vatandaşların ciddi şekilde destek vermeleri de dikkatimizi çekiyor.

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ GİRİŞİMİ

- Amargi nedir?
- Sümerce'de 'özgürlük' demekmiş. Bir de sanırım 'anaya dönüş' anlamına geliyormuş...
- O da mı Sümerce?
- Sanırım...
- İlginç. Neden Sümerce'den bir kelime seçmişler? Ölüp gitmiş bir dil sonuçta. Daha canlı, herkesin anlayacağı bir isim bulamamışlar mı?
- Bilemem. İnsanlık tarihinde bir dönemeci ifade ettiği için olmasın?
- Nasıl bir dönemeç?
- Allah allah... Sen hiç tarih okumuyor musun?
- Okuyorum da, bu kadınlarla Sümer uygarlığının ilgisini kuraamadım.
- Ataerkilliğin yerleşik bir uygarlık düzeyinde ilk kurumsallaştığı devlet değil mi Sümer?
- Olabilir... Bu uygarlıkta kullanılan özgürlük sözünün de ayrı bir anlamı oluyor o halde...
- Baksana, bir de 'anaya dönüş' anlamı var... İntikam mı almak istiyor bunlar?
- Kadın bunlar, ne yapacakları belli olmaz.
- Sümer uygarlığının yeri de doğuda bir yerlerdeydi değil mi?
- Evet Mezopotamya'da...
- Bana bak, bu kadınlar tehlikeli...
- Belki de hepsi cadıdır.

KADIN AKADEMİSİ GİRİŞİMİ NİYE VAR?

1. Ataerkil İdeoloji Ve Siyasete Karşı Kadın Kurtuluş Felsefesine Tüm İnsanlığın İhtiyacı Var

2. Yaşamak En Önemli Akademik Faaliyettir:

Biz Tarafsız Değiliz

İktidar İçin Değil, Özgürlük İçin Öğreneceğiz

İç Sözleşmemiz

Henüz yolun başındayken, uzun uzun tartışarak bir iç sözleşme oluşturduk. Bu sözleşme sürekli tartışmaya açık olmakla birlikte, şu aşamada üzerinde anlaştığımız red ve kabul ölçülerimizi ifade ediyor.

- . Sözümüzü yaşama geçirmek için veriyoruz.
- . Dürüstlük temel ölçümüzdür.
- . İlişkiler güvene dayanmalıdır.
- . Akademi çalışması gönüllü bir çalışmadır.
- . Çalışmaya katılım tarzı emek, sorumluluk ve sahiplenme temelinde olmalıdır.
- . Disiplin olmazsa sözümüz havada kalır.
- . Eleştiri ve özeleştiri bizim en temel gelişim aracımızdır
- . Çalışmalarımız ve ilişkilerimiz açıklığa dayanır.
- . Programlı çalışma emeğimizin karşılığını almamızı kolaylaştırır.
- . Tüm çalışmalarımızda ciddiyeti esas alıyoruz.
- . Çalışma tarzımızda kendiliğindenciliği, yetinmeciliği ve bahaneçiliği reddediyoruz.
- . Erkek egemen ve köle kadın kültürünü reddediyoruz.
- . Bireyciliği ve mülkiyetçiliği reddediyoruz.
- . Karşılıklı ilişkilerimizde saygıyı esas alıyoruz.
- . Farklılıkların yan yana olabilmesi temel ölçülerimizdendir.
- . Karar süreçlerine herkesin katılımını sağlıyoruz.

(AMARGİ'nin metninin tamamına www.ucansupurge.org adresinden ulaşabilirsiniz)

AMARGİ'ye bu heyecanı, ve dinamizmi için teşekkür ediyoruz. Bu kıpır kıpır ve coşkulu kadınlar, bitip tükenmezmiş gibi görünen enerjileriyle Ankara'da bizlere de güç veriyorlar.

Biz Kadınlar Ellerimizle, Sözlerimiz ve Yürekllerimizle Bu Dünyayı Değiştireceğiz!

Birbirine Kenetlenmiş Parmaklarımızla Yaşamı Yeniden Biçimlendireceğiz!

ANTALYA KADIN MECLİSİ, KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ PROJESİ

Antalya Yerel Gündem 21 Kadın Meclisi 1998 yılında kuruldu. "Antalya Kadın Meclisi'nin uzun erimli, eylem planları içerisinde kadın sığınağı, kadın okulu, kadın enstitüsü, kadın atölyesi, gezici kadın sağlığı danışma merkezi ve kadın hastanesi açmak, kenti kadınlar açısından daha yaşanılır kılmak için projeler üretmek var". Kadın Meclisi kapsamında oluşturulan çalışma grupları kurulduklarından beri çeşitli projeler üzerinde çalışıyor. Bu sayımızda Kadına Yönelik Şiddet Grubu'nun, bir Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi oluşturmak için hazırladığı projeyi hayata geçirdikten sonra yaşadığı deneyimi sizlere aktarmak istiyoruz.

Öznel Bir Anlatım:

Merkezimizi 17 Ekim 2001 tarihinde açtık. Merkezin açılışından sonra geçen yaklaşık bir buçuk yıllık süreç açılış süreci kadar olmasa da yine de sancılıydı. Çünkü ilk kez böyle bir merkezi açık tutma, çalıştırma deneyimi yaşayan gönüllü kadınların birbirleriyle çalışma deneyimini yaşamaları ve bunu öğrenmeleri de gerekiyordu. Bir süre merkezin projesinin yazılmasından hayata geçirilmesine kadar olan sürece devamlı ya da uzun süredir emek harcayan kadınlar bu mekanın koordinasyonunu üstlendiler. Ancak bu yeterince demokratik bulunmadı ve açılıştan yaklaşık altı ay sonra gerçekleştirilen bir seminerin ardından merkez içinde bazı çalışma grupları oluşturuldu. Bunlar; Başvuru Grubu, Kadının Kendi Kendine Yardım Grubu, Genç Kadın Grubu, Eğitim Grubu, Kültür-Sanat Grubu idi. Şimdilerde bu gruplara başvuran kadınlarla üretim yapıp kooperatifleşmeyi amaçlayan Bohçacılar Grubu da katıldı aralarına. Bu grupların temsilcilerinden oluşan İşleyiş(Eşgüdüm) grubu, merkezde yapılan işlerin koordinasyonunu üstleniyor, üyeleri rotasyonla değiştiriyor.

Merkez bu sürede, tanıtımını çok fazla yapamasa da yüze yakın sayıda kadına danışmanlık hizmeti ve bu kapsamda psikolojik, hukuki destek verdi. Hatta kimi başvurulara eş-dost yardımıyla iş ve ev de bulundu. Bu çalışmalar sırasında gerek duyulduğunda, çalışmaları ve ilkesizliği nedeniyle eleştirilse de SHÇEK'e bağlı Antalya Kadın Konukevi'ne de bazı kadınlar gönderildi, orada barındırılan kadınlara danışmanlık hizmeti verildi.

Merkez, bir yıl içerisinde yurt içi ve dışında pek çok etkinlik ve toplantıya temsilci göndererek buralarda kendini tanıttı. Bir kaç örnek, KSSGM'nin Ankara'da düzenlediği 'Kadın Örgütlerinde Kurumsallaşma' toplantısı, WALD'ın düzenlediği 'Toplumsal Cinsiyet, Küreselleşme ve Kurumsallaşma' atölye çalışması, Danimarka, Almanya, Fransa'daki kadın kuruluşları ve sığınma evlerine ziyaret, Budapeşte, Strasbourg ve Torino'da gerçekleştirilen 'Kadına Yönelik Şiddet', 'Feminizm ve Azınlık Kadınlar'

konulu seminerlere katılım, KİDOG, WALD ve Bilgi Üniversitesi tarafından düzenlenen "Şiddet, Toplumsal Cinsiyet ya da Savunuculuk" konulu toplantılara da etkin biçimde katıldık.

Ayrıca biz de sık sık bilinç yükseltme seminerleri düzenliyoruz. Ek olarak, kadınlarla irtibat halindeki uzman ve görevlilere yönelik olarak 'Toplumsal Cinsiyet', 'Kadına Yönelik Şiddet', 'Kadının İnsan Hakları' gibi konularda eğitim seminerleri de yapıyoruz. Örneğin, psikologlara, hukukçulara, polisler ve son olarak da yerel medya mensuplarına benzer eğitimler verdik.

Bu arada merkezin birinci yılını "Seks İşçilerinin Sorunları ve Uluslararası Kadın-Çocuk Ticareti" konulu bir konferans ve oldukça görkemli ve çok katılımlı bir eğlencekokteyle kutladık.

Daha birinci yılımızı doldurduğumuz 17 Ekim 2001 tarihinde Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'ndan gelen bir telefonla heyecanlandık ve oldukça ağır ama çok önemli bir görevi üstlendik. 4. Kadın Sığınakları Kurultay'ını Antalya'da gerçekleştirecektik. Bu işi de bir ay kadar kısa bir sürede, koordinasyonda üç kadın ve tüm gönüllülerin katkılarıyla alımızın ağıyla başardık. Bu süreçte teknolojinin en üst düzeyde kullanımını öğrendik ve sergiledik. Onbeş ayrı kentten, elliden fazla kadın örgütünden 150 civarında kadını Antalya'da ağırladık ve sanırım mutlu gönderdik.

Merkezin şu anda en önemli sorunu gönüllü katkısının artırılması, profesyonel ya da gönüllü uzman (özellikle psikolog ve sosyal hizmet uzmanı) katılımı ve kente yönelik tanıtım etkinlikleri olarak görülmüyor. Gönüllüler şu anda en çok bu alana yoğunlaşmış durumdadır. Gelecek için projeler konusuna gelince kısa vadede biri yerel diğeri ulusal olmak üzere iki aşamalı kadın kamplarının gerçekleştirilmesi, Antalya'da 'Kadına Yönelik Şiddet Bağlamında Bir Kadın Profili Anketi'nin uygulanması ile uzun vadede Antalya'da bağımsız bir sığınak açmak en önemli hedefler arasında yer alıyor. Bu amaçla hem güç ve enerjilerimizi biriktiriyor, hem de ulusal bazda gerçekleştirilen toplantılara devam ediyor, 'nasıl yapabiliriz?' sorusuna yanıt arıyoruz.

Yukarıdaki hedeflerden ilki bu yaz gerçekleşecek, merkezimize şiddete uğradığı için başvuran yoksul, genç kadınlara yönelik bir yaz kampını, içeriği çok dolu biçimde Temmuz-Ağustos aylarında hayata geçireceğiz.

Biraz da merkezimize ait istatistiklerden bahsedeyim; Haziran 2002 tarihi itibarıyla merkezimize başvuran kadın sayısı 150. Bu kadınların %68'i evli iken, %62'si orta yaş grubunu oluşturmaktadır (19-49). Önemli bir miktarı (%32) ilkökul mezunudur ve %66'sının herhangi bir sosyal güvencesi bulunmamaktadır. %73'üne birlikte yaşadığı erkek şiddet uygularken, bu kadınların %55 gibi yüksek bir oranı şiddetin her türüne maruz kalmaktadır.

Nilgün Eroğlu (Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi Eğitim Grubu Sözcüsü)

ALMANYA'DAN MİSAFİRLERİMİZ VARDI

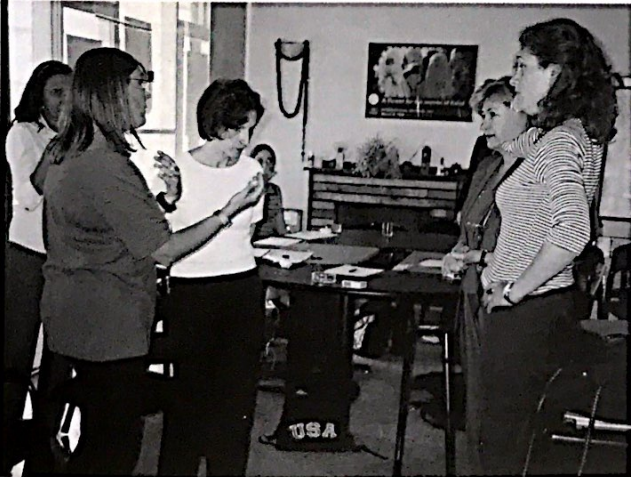
Almanya'dan feminist kadınlar Mayıs ayında Ankara'daydı. Geçen sene Uçan Süpürge'den Gülten ve Ebru'nun da içinde olduğu bir grup, bir atölye çalışması için Bremen'e gitmişlerdi. Bu sene de Bremen'den kadınlar, Ankara'daki kadın kuruluş ve örgütlerini tanıyacakları bir atölye çalışmasını gerçekleştirmek için konuğumuz oldular. Deyim yerindeyse, bir kadın kuruluşundan diğerine koşturdular bir hafta boyunca. Yorgun ama heyecanlıydılar dönüş yoluna çıkarken. Bizim için de heyecan vericiydi, kadınlar için, kadınlarla birlikte ve kadın konusunda çalışan kızkardeşlerimizle biraraya gelmek; dünyanın değişik yerlerinden kadınların renkliliğine, farklılığına ama yine de ortaklıklarına bir kez daha tanık olmak. Almanya, Türkiye, Guatemala, Arjantin kökenli, siyah, beyaz, melez kadınlar, örgütlü, örgütsüz kadınlar... Ve hep kadın özgürlüğü için mücadele eden, direnen kadınlar. Onlar anlattı, biz anlattık. Ne diyelim... Güzeldi, cesaret, umut vericiydi. Neler mi anlattılar? İşte bazıları:

Anette:

Ben, sekiz yıldır sosyal pedagog olarak Lidice Hause'da çalışıyorum. Lidice Hause entegrasyon problemi olan göçmen gençlere yönelik eğitim çalışmalarının yanı sıra her alanda genç kız çalışması yapan bir merkez. Geçen sene sizinle görüşmüştüm. Dokuz yıldır kadın ve kızlarla çalışıyorum, bu uluslararası bir çalışma. Sizlere çok teşekkür ediyorum, çok güzel karşılandık ve bir o kadar özenle hazırlanmış bir program ile karşılaştık. Çok mutlu ve şaşkıyım, şu ana kadarki özverinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Andrea:

Kadın ve lezbiyenlerden oluşan gruplardan geliyorum. Orada Türkiye'den de kadınlar var. Daha çok lezbiyen

kadınlarla çalıştım. Üniversite'nin kurduğu Feminist Kadın Birliği'nde çalıştım uzun süre. Psikolojide okuyorum ve bir danışmanlık merkezi olan Fırtına Keçileri'nde staj yapıyorum. 8-17 yaş arası kızlar, öğleden sonra Fırtına Keçileri'ne geliyorlar. Burada yapılan çalışma, kendilerine güvenlerini kazanmaları üzerine yoğunluk kazanmış durumda. Burası bir nevi eğitim merkezi. Bu merkez, taciz ve tecavüzle karşılaşmış kızlara yönelik bir yer. Bu merkezde mağdurun ileri yaşlarda tacize uğramış olmasıyla değil, çocukluğunda böyle bir olayla karşılaşmış olmasıyla ilgileniyoruz. Bir dernek statüsünde. Ayrıca sadece cinsel tacizle karşılaşmış olanlar değil, bu kişilerin anne, baba, kardeş ve arkadaşları da yardım alabiliyor.

Greta:

Sosyal pedagoji okuyorum. Bundan altı yıl önce ben de Andrea ile aynı yerde, Fırtına Keçileri'nde staj yaptım. Bir Kız Çalışması projesi var. Ben bu proje için, okuldan sonra, haftada bir kez telefonlara bakıyorum. Bu telefonla yardım isteyenlere sunulan bir hizmet. Her bölgeden kız çocuklar, okuldan sonra geliyorlar. Kendilerini nasıl koruyacaklarına dair bilgilendirme yapılıyor. Tacizi kabullenmemeleri ile ilgili bilgilendirmeleri sağlanıyor. Türk kızları da var, buraya gelme sebebim buydu. Onların ülkesini merak ettim. Bunun dışında, devlet dışında çalışan ne tür kadın çalışmalarının olduğunu görmek istedim.

Maria:

Brezilya'da sosyal pedagoji okudum. Birkaç yıldır Almanya'dayım, bu bir kaç yıl yirmi yıla tekabül ediyor! Almanya'nın bir çok şehrinde kaldım. Şimdi orada tercümanlık yapıyorum. Bonn'da Portekizce konuşan ülkelerden gelen insanlarla ilişki içindeydik. Diğer yerlerde bu yoktu. Bremen'de haftada bir kadınların Almanya'da yaşadıkları sorunla ilgili seminerler düzenledik. Seminerin amacı Alman göçmen ve yabancıların Bremen'e ayak uydurmalarıydı. Bu benim için çok önemliydi, çünkü eşimden ayrılmıştım, hiçbir şey bilmiyordum, bana yol gösterdiler. Bu arada "Yabancılar Çatısı" kurumu ile tanıştım. Onların da gösterdiği yol ile kadın kurumlarını tanıdım.

GÜNEYDOĞU AVRUPA KADIN PARLAMENTERLER 2. KONFERANSI

"Çatışmaların Önlenmesi ve Çözümünde Kadınların Rolü" başlığını taşıyan Güneydoğu Avrupa Kadın Parlamenterler 2. Konferansı, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Makedonya, Moldavya, Romanya, Türkiye, Yugoslavya, Slovenya, Macaristan ve Yunanistan'dan kadın parlamenterlerin katılımıyla, 22-23 Mart 2002 tarihlerinde İstanbul'da Pera Palas Oteli'nde, Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği (KADER) ile merkezi Strasbourg'da bulunan Uluslararası Demokrasi Enstitüsü işbirliği ile gerçekleştirildi.

İlk konferans, yine aynı enstitünün girişimiyle Atina'da yapılmıştı. Katılımcılar, Eylül 2000'de Atina'da toplanmış olan 1. Konferanstan bu yana kaydedilen gelişmeleri ve ülkeler bazında kadınların karar alma mekanizmalarına katılımlarının sağlanmasında karşılaşılan engelleri değerlendirdiler. Ayrıca, Avrupa Birliği yapısal fonlarının bütün ülkelerde toplumsal cinsiyet eşitliği hareketlerinin güçlendirilmesi yolunda kullanılmasını dilediler.

Konferansta yapılan oturumlarda, şiddete dayalı çatışmaları önlemede ve çözüme kavuşturmada vazgeçilmez olan değerlerin çoğu zaman kadınlar tarafından desteklendiği vurgulandı. Barışmaya yönelmek için gerekli riskleri çoğu zaman önce kadınların üstlendiğinin altı çizildi. Kadınların, dinlemeye daha eğilimli olduklarından, karşı tarafın bakış açısına daha açık oldukları ve barış mesajlarını daha iyi iletebildikleri de belirtildi. Bu sebeple, kadınların çatışmaları önlemek için mücadelede daha aktif rol alabilmeleri için, öncelikle

bulundukları ülkelerde yönetim ve delegasyonlarda daha fazla yer almaları gerektiği vurgulandı.

Ayrıca, kadın örgütlerinin çatışmaları önlemedeki rolünün birçok yerde açıkça görüldüğüne de dikkat çekildi. Gürcistan Kadınlar Birliği tarafından düzenlenen yaz kamplarında Gürcü, Abaza ve Oset çocuklarının biraraya getirildiği ve Ruanda kadın gruplarının kurdukları örnek köylerde Hutu ve Tutsi'lerin birlikte yaşadıkları ifade edildi. Bazı kadın gruplarının barışma ve barış önerilerini uygulamak için gerekli politik iradeyi elde etmede önemli başarılar kazandıklarına da değinildi.

Mayıs 2001 tarihinde Lubliyan'a'da benimsenen, İstikrar Paktının Parlamentolar Arası İşbirliği ve Toplumsal Cinsiyet konularındaki Çalışma Birimleri arasındaki işbirliği anlaşması, katılımcılar tarafından memnuniyetle karşılandı ve 2002 baharında Üsküp'de toplanacak olan Kadın Erkek Eşitliği Üzerine Beşinci Avrupa Bakanlar Konferansına katkı mahiyetinde on maddeden oluşan bir tavsiyeler paketi gönderme kararı alındı. Biz bu konferansta, KADER ilkelerinin birçok ülke kadınları için gerekli atılımcı güç olduğunun vurgulandığını gördük.

Konferanslardan sonra akşamları, kadın parlamenterler için düzenlenen şehir turu ve Boğaz'da tekne gezisi sırasında, aynı dili konuşmayan fakat, aynı problemleri yaşayan ve paylaşan kadınlar kaynaşp, birlikte ülkelerinin şarkılarını söyleyip, yerel danslarını yaptılar.

Sevginin bağladığını sınırlar ayıramaz...

Birlikten kuvvet doğar...

Dünya kadınları el ele...

Gökyüzünün yarısını istiyoruz...

İşte bizi çok heyecanlandıran bir gelişme daha! Hatırlarsanız Kadın Dayanışma Grubu'nun çağrısıyla Türkiye'nin pek çok yerinden kadınlar, 10 Şubat 2002'de, Diyarbakır, Batman ve İstanbul Kadın Buluşmaları'nda dile getirilen Türkiye genelinde bir Kadın Konferansı örgütlenmesi ihtiyacını hayata geçirmek amacıyla bir araya gelmişti. Toplantıda getirilen öneriler doğrultusunda Eylül sonu - Ekim başında "Kurtuluşumuzu Örgütleyelim" başlığı altında gerçekleşmesi planlanan konferansın atölye başlıklarını ve teknik hazırlık sürecini netleştirmek üzere, toplantıya katılan kadınları temsil edecek bir grup gönüllü kadınıla "Kadın Konferansını Örgütleme Girişimi" oluşturulmuştu. Ardından 18 Mayıs'ta Kadın Konferansını Örgütleme Girişimi tarafından ikinci bir buluşma gerçekleştirildi. Eylül sonunda İstanbul'da düzenlenecek olan Kadın Konferansı için çağrı metni ve atölye başlıkları netleşti:

Bütün kadınlara çağrı...

KURTULUŞUMUZU ÖRGÜTLEYELİM

Diyarbakır, Batman buluşmalarının ardından, 3. Kadın Buluşması geçtiğimiz Eylül ayında İstanbul'daydı. Kürt kadınlarının yanı sıra, Deprem Bölgesinden, Manisa'dan, İzmir'den, Ankara'dan ... kadınların da katıldığı buluşmada, kadın konferansı ihtiyacı dile getirildi. Doğrusu uzun yıllardır kadın kurtuluş hareketinin gündeminde olan, bu uğurda pek çok girişim, platform... oluşturulan konferans fikri, neredeyse bütün kadınların altını çizdiği bir ihtiyaç, dolayısıyla kolektif bir projeydi de. Ancak 3. Kadın Buluşması, Kadın Dayanışma Grubuna bir kadın konferansı örgütlemek için hem görev hem cesaret vermiş oldu. Konferans için ilk toplantılar Ekim ayında başladı. Kadın Dayanışma Grubu, 10 Şubat tarihi için konferans gündemli bir toplantı çağrısı yaptı ve görevini tamamladı. Kadın

Konferansı Örgütlenme Girişimi, yaklaşık 100 kadının katıldığı 10 Şubat toplantısında görev alan kadınlardan oluşuyor. 10 Şubat öncesi bir dizi öneri oluşturulmuştu. Örneğin, konferansın isminin "Kurtuluşumuzu Örgütleyelim" olması bu önerilerden biriydi. Keza konferansın örgütlenme süreci ile konferans gününün iki ayrı süreç olarak tasarlanması da uzun tartışmalardan sonra benimsenmişti. Buna göre konferansa kadar olan hazırlık süreci herhangi bir temsiliyet ilişkisine dayanmıyor. Örgütlenme girişiminde tek tek kadınların yanı sıra, kadın gruplarında, karma yapılarda çalışma yapan kadınlar da yer alıyor. Ancak bütün kadınlar hazırlık sürecine kendi adlarına katılıyor. Konferansın kendisi ise tek tek kadınlara, kadın gruplarına, karma yapılarda kadın çalışması yürütenlere açık olacak. Dolayısıyla dileyenler temsilci sıfatıyla da yer alabilecekler. Bu önerilerin 10 Şubat katılımcılarınca da benimsenmesinin ardından hazırlıklarımızı Eylül sonu, Ekim başı, İstanbul'da iki gün süreli bir kadın konferansı için hızlandırdık. 10 Şubatta yapılan öneriler ışığında konferans gündemi, (daha doğrusu atölye başlıkları) bu dönemde belirlendi. 18 Haziranda geniş bir toplantı çağrısı daha yaptık. 50 kadının katıldığı toplantıda geldiğimiz noktayı paylaştık. Önerilerini aldık, gündeme bu öneriler ışığında ekte görülen halini verdik. Gündem önerimiz beş atölye başlığını içeriyor. Tartışmaların daha uzun bir zaman diliminde ve daha etraflıca yürütülebilmesi, ayrıca kalabalıklar karşısında konuşma zorluklarını bir ölçüde hafifletebilmek amaçlarıyla atölye çalışmalarını benimsedik. Kolaylaştırıcılara önemli bir görev düştüğünden hareketle, konferans öncesinde atölye kolaylaştırıcılara yönelik bir dizi hazırlık yürüteceğiz. Keza yer alacağınız atölyenin ve mümkünse o atölyeyle ilgili yazılı hazırlıklarınızın, konferans öncesinde iletilmesini, atölyeler arası sayıca dengesizlikleri gidermek ve atölyeleri işlevli hale getirmek için oldukça önemli buluyoruz. İlk gün eş zamanlı olarak tartışma yürütecek atölyeler, konferansın ikinci gününde sonuçları bütün salonla paylaşacaklar. Atölye sunuşları sadece çoğunluk fikrinin değil, atölyede dile getirilen diğer fikirlerin de aktarılmasını içerecek. Atölye sunuşlarının ardından, atölyelerce sunulan çözüm önerileri ve bu önerilerin derinleştirilmesi için fikirler dile getirilecek. Dolayısıyla bütün katılımcıların birlikte yürütecekleri ve çözüme yönelik tartışmalar ikinci gün yapılacak. Atölye gündemlere ilişkinse, öncelikle 10 Şubat katılımcılarının değiştiği bütün başlıkları içermek ve ama gündem kalabalıklığına da neden olmamak göreviyle karşı karşıyaydık. Bu nedenle önerileri mümkün olduğunca sistemleştirmeye çalıştık. Bu konferansın bir adım, bir başlangıç olacağını umut etmenin rahatlığıyla, tartışmamız gereken bir çok gündemi konferans dışında bıraktık. Yine de oldukça yüklü bir gündemimiz olduğunu farkındayız. Gündem yükünün yarattığı handikapı azaltmak için konfe-

ransın ağırlıkla atölyelere dayanmasının yanı sıra tartışma bültenleri çıkarmayı da hedefliyoruz. Tartışmaları yaygınlaştırmak, farklı çevrelerden kadınların düşündüklerinin öğrenilmesine aracılık etmek ve konferans öncesi gündemleri olgunlaştırmak amaçlarıyla çıkaracağımız bülten duyurusuna ilişkin ayrıntılı bir metin ekte yer alıyor. Bültenin yanı sıra mali, basın, örgütlenme ve hazırlık adını verdiğimiz komisyonlar oluşturduk-oluşturuyoruz. 18 Mayıs toplantısında komisyon tasarımlarımız da konuşuldu ve gönüllü kadın sayısı arttı. Herşeye rağmen hala yolun başındayız. Konferansa ilişkin beklentilerimize gelince; beklentilerimizin mütevazı olduğunu, problemlerimizin bir çırpıda çözülmesini beklemediğimizi, ancak uzun zamandır bir tartışma platformunda biraya gelemeyen, ilişkisi çoğunlukla eylemliliklerle sınırlı kalan kadın kurtuluş hareketi bileşenlerinin bir araya gelerek tartışabileceği bir zemin sağlanmasının bile başlı başına önemli olduğunu dile getirmek istiyoruz. Yukarıda özetlemeye çalıştığımız sürece ilişkin pek çok metin kaleme alındı. (Kim demiş 'kadınlar kendisini yazıyla ifade etmez' diye!) Bu dökümanları dosyalar halinde kadın gruplarına ulaştırmayı tasarlıyoruz. Dolayısıyla bu çağrı metninin iyi ifade edemediği bölümleri dosyamıza havale ediyoruz. Önümüzde çok iş, az bir zaman ve sayısız zorluk bulunuyor. Sizlerin fikirleriyle zenginleşmeye, emeğinizle buluşmaya ihtiyacımız var.

Daha çok kadına özgürlük, daha çok özgürlük...

Kadın Konferansı Örgütlenme Girişimi
Bağlantı tel: 0212 243 23 93
E-mail: Kadinkonferansi@ hotmail.com

KURTULUŞUMUZU ÖRGÜTLEYELİM KADIN KONFERANSI'na doğru sorunların birlikte tartışabileceği bir ön platform yaratmak ve hazırlık sürecine katkıda bulunmak amacıyla bir Konferans Bülteni çıkarılacak. İlk sayı Haziran ayı sonunda çıkıyor. Bültene gönderilecek yazılara ilişkin ayrıntılı bilgi için: www.ucansupurge.org

KURTULUŞUMUZU ÖRGÜTLEYELİM

Kadın Konferansı için ana atölye başlıkları ise şöyle:

1. NASIL EZİLİYORUZ, NEDEN KURTULMALIYIZ
2. FARKLILIKLARIMIZLA KADIN POLİTİKASI YAPMAK
3. KADIN KURTULUŞ HAREKETİNİN MÜCADELE YÖNTEMLERİ VE ARAÇLARI
4. DAHA ETKİN ÖRGÜTLENME İÇİN SORUNLARIMIZI AŞMANIN YOLLARI
5. KADIN HAREKETİNİN GÜNDEMİ, TÜRKİYE VE DÜNYA GÜNDEMİNE İLİŞKİN KADIN KURTULUŞ HAREKETİNİN TAVRI

Biz de bu kitabı okuduktan sonra, çok yakınımızda olan ve yıllardır Türkiye'deki kadın hareketi içinde yer alan bir anneannenin, Müzeyyen Aytaç'ın deneyimlerini dinlemek istedik.

BİR ANNEANNE...

Müzeyyen Abla'nın Ayrancı'daki evinin güzelim balkonunda bir Cumartesi akşamüstü oturuyoruz. Hava sıcak. Balkonda çok güzel bir esinti. Geleceğimi biliyor olduğundan hamarat ellerinden çıkmış bir peynirli payla karşılıyor beni. Ocağın üzerinde fokurdayan çay. Keyfimize diyecek yok. Karşısına geçiyorum. Ve başlıyoruz.

- Merhaba Müzeyyen Abla konumuz anneannelik. Bu konuda konuşmadan önce kısa bir şekilde kendinden bahseder misin?

- Dört çocuğum var, üç tane de torunum var. Ben Müzeyyen Aytaç, 66 yaşındayım. 26 Aralık 1935'de doğdum. İki tane oğlumdan bir tane de kızımdan torunlarım.

- Hem anne hem de anneanne olmak... Her ikisi de zor ama keyifli olsa gerek. Bıraktıkları duygular gözünüze alırsa hangisi daha özel?

- Böyle bir ayırım yapmak zor her ikisi de çok güzel. Ama açıkça söylemek gerekirse annelik başka hiçbirşeye benzemeyen bir duygu. Çok başka bir duygu, çok şey öğreten, çok zenginleştiren ama aynı zamanda hayat boyu sorumluluk ve hatta suçluluk duygusu ile yaşamana sebep olan bir duygu. Yani bunu şöyle açıklayabilirim: hep bir şeyleri eksik yaptığın, daha iyi yapabileceğin fikri ile yaşıyorsun ve bu da sürekli suçluluk duymana sebep oluyor. Aynı zamanda da inanılmaz yeni boyutlar kazandıran, yeni şeyler öğreten bir olgu annelik. Anneannelikte ise şöyle bir özgürlük var. Sorumlu kişi sen değilsin, keyfini çıkarıyorsun, sen suçlanmayacaksın hiçbir şeyden. Kadın erkek olarak ayırmıyorum, ebeveyn olmanın getirdiği bitmeyen bir hesaplaşma, bitmeyen bir kavga vardır. Anneanne iseniz torunlarınızın yalnızca yaptıkları iyi şeyleri görme hakkınız vardır. Ben şimdi her ikisinin de keyfini çıkarıyorum.

(Torunu bu arada içeri giriyor. Arkadaşlarıyla bahçede top oynamaktan sıkılmış. Arkası terli. Müzeyyen Abla rahatsız oluyor. Sırtının yeterince terli olmadığına karar verip onu bir çizgi film izlemesi için gönderdikten sonra yeniden oturuyor. "Evde sıkılıyor? Ne yapacak benimle? Çocuklarla top oynuyor?" diyor.)

- Peki bu rahatlığı doyasıya yaşıyor musun? Yoksa yine geçmişten kalma bir alışkanlıkla, çocuklarının torunlarına davranışlarını beğenmediğinde değiştirmeye kalkışıyor musun? Yani bir anlamda müdahale ediyor musun?

Tabi bu elimde olmadan gelişen bir şey. Kendimi tutmuyorum ama Torunda böyle bir sorumluluk yok. Kendi kızınıza ya da oğlunuza davrandığınız gibi o da kendi çocuğuna davrandığında eğitim anlamında gördüğünüz, değişikliklere tepkiniz "sorumsuz olmak" olarak adlandırılıyor. Burada ilk sorumlusu ben değilim. "Anneanne bana kızdın ve hayatım bu yüzden böyle" demeyecek, bu rahatlığı yaşıyorum torunumda..

- Çocuklarınıza verdiğiniz öğretiler şimdi torunlarınıza geçiyor mu? Bir tür aile mirasından bahsetmek mümkün mü?

Şöyle ki: Anne doğru bildiği kadar her şeyi vermek ister. Tabi anne olmanın şöyle bir çelişkisi de vardır: Çocuk bütün hayatını elinden alıyor, hayatını çalışıyor. Aslında bir öfke var ama anne iken kabul edilmiyor. Zaman geçtikçe yukardan bakabildikçe kabul ediyorsun, sen getiriyorsun onu, bu senin eserin, senin bireyin. Öyle bir sevgi ki kelimelere dökülünce tartışılabilir ama ben kendi adıma söylüyorum. Benim verdiğim temel değerler olmazsa olmaz şeylerdi: merhametli olmak, hak yememek, hırsızlık yapmamak yani genel erdemler. Sanıyorum onlar da bu değerleri önemsiyorlar. Tabi kişilikleri de çok önemli bu konuda, hayatta şu anda durdukları yerler. Mesela bir kızım sürekli özgürlüğünün kısıtlandığı duygusuyla yaşadı. Ve şimdi o zamanlar benim yaptıklarımın belki daha da etkilisini çocuğuna yaşıyor.

- Anne baba olduklarında sizi anladıklarını gördünüz mü?

-Daha çok anlaşıldım evet. Kavga da etsen ağlasan da, hesaplaşsan da, hayatlarındaki sorumlulukları arttığında, evlendiklerinde yeni bir aşama başladı. Evlendikten sonra ve çocukları olduğunda kendileri ile olan hesaplaşmaları arttı. Tabi biraz kişilikleri ile de ilgili. İki kızım da farklı.

- Torunun seni anlatsa hatta belki bir kitap yazıp seni anlatsa ne hissederdin?

- İz bıraktıysam yazardı ve ben çok hoşlanırdım olumsuz da olsa. Ben herşeyi doğru yapayım dedim, aklımın, ruhumun yettiği kadarıyla. Düşünceleri olumsuz bile olsa kimseyi suçlamamasını isterdim. Ben kimseyi suçlamadım mesela. Bizim evde babanın sözü geçerdi. Geleneksel bir aileydik. Ben küçük yaşta evlendim ve çocuklarım oldu. Onlar kimseyi suçlamamayı öğrendiler. Torunlarım da umarım birilerini suçlamanın insanı bir yere vardırma-çağını öğrenirler.

- Müzeyyen Abla bunca yaşanmışlığın ardından şöyle dönüp baktığında hayatında neyi "iyi ki yaptım" dedin?

- İyi ki çocuk doğurdum. İyi ki yaşadım çok zor günler geçirdim. Bütün dünyamı onlara adadım, sevgimi onlara adadım, iyi ki oldu. (Bu arada balkonunu kaplamış hanımlerinden ilkinin açtığını görüyor. Gözleri ıslık ıslık onları seviyor ve konuşuyor onlarla.)

- Torununu yazmak ister miydin?

- Daha çok kızlarımı yazmak isterdim. En çok emek verilen şey en önemli oluyor. Ben onları o kadar yaşayamadım ki. Kısa süreli ziyaretlerle ilişkilerimiz sürdü hep. Varlıkları tabi ki çok önemli ama bence her bir anne-kız ilişkisi yazılmaya değer.

(Saatime bakıyorum bir saat geçmiş. Bilmiyorum kaçınca çayımızı dolduruyoruz ve teysiz sohbetimize devam ediyoruz. Hava hala aydınlık ve sıcak, Müzeyyen Abla kadar)

Ebru Sormaz
Uçan Süpürge

ANNEANNE**sırlarını eskitmiş aynalar**

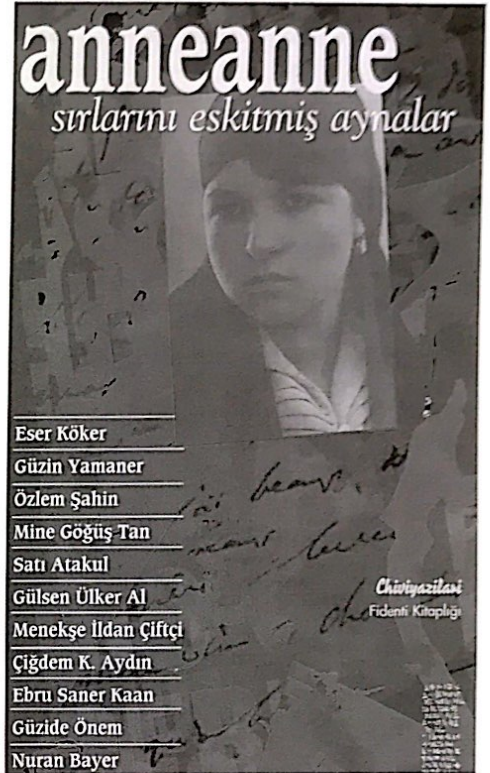
Bahar 1997. Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans programına katılan onbir öğrenci, Mine Göğüş Tan'ın "Kadın Araştırmalarından Kesitler" adındaki semineri dahilindeki ilk derslerinde biraraya gelirler. Seminarin temel izleklerinden biri olan "Kadın Çalışmalarında Otobiyografi" alanında, kendi anneannelerinin izlerini sürmeye karar verirler. Ardından, süreç kimi zaman kesintiye uğrayarak da olsa tamamlanır ve sonunda "Anneanne Sırlarını Eskitmiş Aynalar" Çivi Yayınları tarafından basılır. Ve Eser Köker, Güzin Yamaner, Özlem Şahin, Mine Göğüş Tan, Satı Atakul, Gülsen Ülker Al, Menekşe İldan Çiftçi, Çiğdem K. Aydın, Ebru Saner Kaan, Güzide Önem ve Nuran Bayer'in anneanneleri evlerimize ve hayatlarımıza konuk olurlar.

Kadınlar ve yazın arasındaki ilişki belki çağlar boyu uzak bir akrabalıktan öteye gidememiştir. Kadınların sözel bir kültür oluşturmayı yeğlediği zamanlar boyunca-ki hala bu sürecin tamamlanmadığını söylemek sanıyorum mümkün, tanıklıkların yaşama etkilerinin dille, sözcüklerle gelenekselleştiği ve yeni kuşaklara geçtiği bir gerçek. Kadın tarihinin yazılması düşüncesinden hareketle çıkılan yolda, bu oniki kadının anneannelerini bizlerle tanıştırmaları yanbaşımızda duran nice hazi-nenin varlığını bir kez daha anımsattı bana.

Herbirinin anneanesi farklı coğrafyalardan sesleniyor bize. Farklı ritüellerinden, kostümlerine ince ayrıntılarla dolu kitap. Anneannelerin hikayeleri ile anneannemi hatırladım. Ve tüm bu kadınların yaşamlarındaki acı yoğunluğunu hissettiğimde onlardan bana geçen duygu, bu hikayelerin sahipsiz kalma-sınının gerekliliği. Bıraktıkları duygu acı dahi olsa, yazın tarihin sayfalarına bir iz bırakacak.

Kitaba emeği geçen tüm kadınlara görünür kıldıkları hayatlar için teşekkürlerimle...

Ebru Sormaz
Uçan Süpürge

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

Kıran Kırana / Amelie Nothomb – Roman, Can Yayınları.

Doyma Noktası / Sema Kaygusuz – Hikaye, Can Yayınları.

Güzel Yazı Defteri / Tomris Uyar -Ali Arif Ersen - Hikaye, Yapı Kredi Yayınları.

Kabuk Adam / Aslı Erdoğan – Roman, İş Bankası Yayınları.

Bir Zamanlar İzmir'de / Nedret Güvenç – Anı, İş Bankası Yayınları.

Zehir Dolabı / Ingrid Noll – Roman, Can Yayınları.

Ormanda Ölüm Yokmuş / Latife Tekin – Roman, Everest Yayınları.

Yüksek Topuklar / Murathan Mungan – Roman, Metis Yayınları.

Kafir / Tehmina Durrani / Anı- Mektup, Doruk Yayınları.

Feminist Tarihyazımında Sınıf ve Cinsiyet / Leonardo Davidoff - Araştırma, İletişim Yayınları.

Anneanne Sırlarını Eskitmiş Aynalar / Mine Göğüş Tan, Eser Köker, Gülsen Ülker Al, Satı Atakul, Çiğdem K. Aydın, Nuran Bayer, Menekşe İldan Çiftçi, Ebru Saner Kaan, Güzide Önem, Özlem Şahin, Güzin Yamaner, Çivi Yazıları.

Küçük Prens Üzerine Düşünmek / Nuran Direk- Felsefe, Pan Yayınları.

Ayçiçekleri / Nalan Barbarosoğlu – Hikaye, Can Yayınları.

Babamın Gözleri Kedi Gözleri / Sevim Ak – Çocuk Kitabı-Roman, Can Yayınları.

İki Genç Kızın Romanı / Perihan Mağden - Roman, Everest Yayınları.

NİSAN AKMAN, Festivalimizin Konuklarından biriydi. Biz de fırsat bu fırsat deyip kendisiyle kısacık bir söyleşi yaptık.

U.S. - *Dünden Sonra, Yarından Önce'den sonra bir daha film yapmadınız. Sinemadan bu kadar uzak kalmanızın nedeni neydi?*

N.A. - İki nedeni vardı: İlki anne olmam, ikincisi de ekonomik problemlerdi. Türkiye üç büyük ekonomik kriz geçirdi ve bunlardan biz de etkilendik. Ve bugüne dek geldi. Ama şimdi bunu bir anlamda atlattım. Çünkü finans buldum. Bunun için de gelecek seneye hazırlık yapıyorum. Bir süre ara verdim. Çünkü sinema insanın bütün vaktini alan bir alan. Yani çocuk orada, koş, git, gel, biraz da film çek. Olacak birşey değil. Durmak zorunda kaldım. Bir de bu süre uzadı, uzadı. Bir sürü şey üst üste bindi. Yönetmenlik insanın 24 saatini alıyor. Kızım Kiraz çok yalnız kaldı o dönemde. Kısacası ben anne olmayı tercih ettim. Ama sinemadan vazgeçmiş değilim.

U.S. - *80-90 yılları arasında sinemaya başlamış iki kadın yönetmenden birisiniz. O dönem sinema nasıldı?*

N.A. - Sinema çok ürkütücü bir alandı o dönemde. Asistan için de, bir kadın için de. Sabahleyin işe çıkmak bile insanı ürkütüyordu. İnsanların seçmeyeceği, ailelerin de izin vermeyeceği bir iş alanıydı.

U.S. - *Dünden Sonra, Yarından Önce'ye baktığımda onun feminist bir film olduğunu düşünüyorum. Bu filmi yaparken farkında mıydınız?*

N.A. - Farkındaydım. Ben bunu hep savundum. Kadın her zaman ekonomik özgürlüğünü kazanmalı. Şartlar her zaman eşit olmalı. Erkek bilmeli ki kadın istediği zaman gider, işini seçer, çocuğunu alır gider. Ben bunu kızıma da söylüyorum. Oku, işini kazan, paran olsun ve birlikte olduğun erkek bunu bilsin. O zaman her şey daha mesafeli olur ve herkes karşılıklı ne yaptığını bilir. Erkek de gücünü biraz daha kaybeder ve kiminle konuşacağını daha iyi bilir. Ekonomik özgürlükle güçlü olmak çok önemli. Herşeyde bu böyle. Bütün ilişkilerde de. Ama özellikle kadın-erkek ilişkilerinde.

U.S. - *Sinemada kadın olmanızın zorlukları oldu mu?*

N.A. - Hayır, olmadı. Ama ben özel bir örnektim. Ben hep oralardaydım. Yalnızca yeni yönetmenlerin burun kıvrmasıyla karşılaştım. Yaşlı yönetmenler, Osman Seden,

Orhan Aksoy gibi yönetmenler bana oy verdiler. Ben bu soru için kötü bir örnekim aslında. Benim için bir şans oldu çünkü. Geçmişim sinemada olduğundan beni çabuk kabul-lendi erkek yönetmenler. Fakat genç yönetmenler burun kıvrıldılar bana. Ama sonra, yavaş yavaş alıştılar. Ama ilk başta gerçekten, çok kötü davrandılar, kabul etmediler. Kırıldım tabii ki. Beni daha çok yaşlı yönetmenler destekle-di ilk başta. Daha iyimserdiler. Belki kendi öğrencileri olduğum için, bana emek sarfettikleri için destek verdiler. Yeni entellektüellerse benim önümü kesmek istediler. Beğenmeyerek, küçümseyerek yaptılar bunu.

U.S. - *Kadın filmi nitelendirmesine inanıyor musunuz?*

N.A. - Kadın filmi... Var aslında. Çünkü kadının olaylara daha değişik baktığına inanıyorum.

U.S. - *Peki kadın olmak sinemadaki bakışınızı nasıl etkiliyor?*

N.A. - Benim için çok erken sorulmuş bir soru. Çünkü ben üç filmimde de kadın problemleriyle ilgilendim. Ve bunlar çok içinde olduğum, yakından tanıdığım sorunlardı. Bu yüz-den bunları daha kolay çekebildim, aktarabildim.

U.S. - *Son projeniz nedir?*

N.A. - Hikaye olarak var. Senaryo aşamasına geçmedi henüz. Bir anne ve kızı arasında geçen ilişkiyi anlatıyor. Feride Çiçekoglu'yla çalışmayı düşünüyorum ama henüz kesinleşmedi.

✓ 23 yaşındaki Umut Doğan'ın çağrısıyla 13 erkek, Cinsiyetçiliğe Karşı Erkek Girişimi örgütlemek, hem teorik çalışma yapmak hem de kendi cinsiyetçiliklerini sorgulamak üzere toplanacaklar. Gelecek 8 Mart için de bir eylem planları var: 8 Mart'ta etek giyecekler. Gruplarına herkesin katılamayacağı; cinsiyetçi uygulamalara, homofobiye, kadınlara yönelik şiddet ve tacize, pornografi ve küfüre karşı olduklarını; kadınları dinlemenin ve öğrenmenin ise onlar için önemli bir ilke olduğunu belirtiyorlar. Haydi bakalım!..

✓ Nairobi - Eldoret'nin önde gelen özel hastanelerinin birinde çalışan hemşireler önceki gün kötü çalışma şartları ve kendilerine uygulanan taciz sebebiyle hastane yönetimini protesto ettiler.

✓ Zimbabwe Afrikalı Medya Kadınları Federasyonu (FAMWZ) tarafından medya ve iş hayatında yüksek oranda politik şiddete maruz kalan kadınların durumlarını tartışmak için bir toplantı düzenlendi. FAMWZ direktörü Abigail Gamanya kadınların hırpalandıklarını, eşleri, sevgilileri ve çocukları dövülürken izlettirildiklerini, mallarının yağmalandığını veya evlerini terketmek zorunda bırakıldıklarını belirtmiştir.

✓ Yoksulluk içinde bir gecekondu mahallesinde büyümüş Brezilya'nın Sol İşçi Partisi (PT) üyesi Benedita da Silva 6 Nisan günü Rio De Janerio'nun valisi seçilerek ülkenin ilk siyah kadın valisi oldu.

✓ Ürdün'lü kadınlar boşanma hakkı kazandılar. Eski yasaya göre, pek çok İslam ülkesinde olduğu gibi Ürdün'de de sadece erkekler boşanmak için mahkemeye başvurma hakkına sahipti. Yürürlüğe giren yeni yasa kapsamında kadınlar da aynı hakka sahip oldular.

✓ Çocuk Haklarıyla ilgili imzalanan sözleşmeye ek olarak Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile ilgili ihtiyari protokolün onaylandığına ve uygun bulunduğu ilişkin 4755 sayılı kanun Resmi Gazete'de yayımlandı. Kanunda Çocukların Satışını, Çocuk Fahişeliğini ve Çocuk Pornografisini Önlemek için Eylem Programının hükümlerinin ve Çocukların Ticari Amaçlı Cinsel İstismarına Karşı 1996 Stockholm Kongresi Bildirisi ve Eylem Gündeminin ve ilgili uluslararası organların bu konulardaki diğer karar ve tavsiyelerinin uygulanmasının önemi kabul ediliyor.

✓ Modacı Ralph Lauren'in yakın arkadaşı, Washington Post gazetesi moda editörü, Nina Hyde 1990 yılında meme kanserinden ölünce, moda dünyasının katılımıyla Fashion Targets Breasts Cancer (FTBC) isimli bir sivil toplum girişimi oluşuyor. Vakfın çalışmaları 1994 yılında Hillary Clinton himayesinde tişört kampanyası ile başlıyor. Kampanya daha sonra Avusturalya, İngiltere ve Brezilya'da sürüyor. Pek çok ünlü isim ve basın kampanyaya destek veriyor. İngiltere sorumlusu ülkede her yıl 1000 kadının meme kanserinden öldüğünü, bu konunun konuşulması gerektiğini belirtiyor. Kampanyanın temel prensibi ana irtibat noktasının kanser araştırması yapan bir kurum olması ve satılan her malzemenin sıra-kayıt numarasının bulunması ve böylece elde edilen tüm gelirin belgelenmesi. Brezilya'da, 2000 yılında 700 binden fazla tişört satılmış ve elde edilen gelir 3000 metrekarelik bir kanser hastanesinin yapılması için kullanılmış. Önümüzdeki günlerde bu kampanyanın Türkiye'de de Meme Kanseri -MMK- sloganıyla başlaması öneriliyor.

✓ Bahreyn'de kadınlar ilk defa bu Mayısta yapılacak seçimlerde oy kullanacaklar ve 34 kadın, aday olarak seçimlere girecek. Bu gelişme, yaklaşık 30 yıldır seçim yapılmayan Körfez krallığını demokratikleştirme sürecinin bir parçası olarak değerlendiriliyor.

✓ Gana'lı kadınlar, hükümetin kadınlara yönelik şiddete karşı daha fazla önlem almasını talep etti. Son iki hafta içinde en az yedi kadın eşleri ya da erkek arkadaşları tarafından öldürülmüştü. 6 Nisan'da yüzlerce kadın bu cinayetleri protesto etmek için "Bizi öldürmeyi bırakın", "Kadınlara Yönelik Şiddeti durdurun" yazılı pankartlarıyla sokaklardaydı.

✓ 48 ülkeden yirmibin kadın hakları savunucusu kişi ve kuruluş, Molla Rejiminin kadınlara karşı uygulamalarını protesto eden "İranlı Kadınlarla Birlikte İslamcı Köktencilığe Karşı" isimli deklarasyonu imzaladı. İran'da kadınların yaşam koşullarının giderek kötüleştiğini, 2001'in başından beri altı kadının taşlanarak öldürüldüğünü ve son aylarda yüzlerce genç kızın 'edebe aykırı' davrandıkları ve giyindikleri gerekçesiyle kırbaçlanma cezasına çarptırıldığını belirttiler.

✓ Kenya'daki kadın hakları savunucuları, yaklaşan seçimlerle ilgili siyasi tartışmaların gündemini tecavüz ve kadına yönelik şiddet etrafında örmeye ve Kenya'nın 1967'den beri ikincisi gerçekleştirilecek olan başkanlık seçimlerini bir fırsat olarak değerlendirmeye çalışıyorlar.

✓ Yeşiller Partisi Başkanı Claudia Roth, 1995 yılında kendisine 'fahişe' diyen dönemin DYP'li milletvekili Ayvaz Gökdemir aleyhine açtığı tazminat davasından kazandığı parayı Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'na bağışladı.

✓ Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu 23 Nisan'da gerçekleşen 58. Oturumunda, kadının insan haklarına ilişkin aşağıdaki kararları kabul etti: Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak amacıyla, tüm Birleşmiş Milletler aktivitelerine toplumsal cinsiyet perspektifi kazandırılmalı, Birleşmiş Milletler'in üst düzeyi de olmak üzere tüm karar mekanizmalarında kadınlar yer almalıdır. Kadınların çatışmaların çözümünde ve barışın tesisinde oynadığı rol göz önüne alındığında, kadınların barışın sağlanması konusundaki tüm çabalara eşit ve tam olarak katılmalarının önemi açığa çıkmaktadır. Bu yüzden Birleşmiş Milletler Sistemi ve bağlı hükümetler kadınların barışın tesisi ve çatışmaların önlenmesine ilişkin tüm karar mekanizmalarına eşit katılımını desteklemelidir.

Özellikle göç sürecinde kadınların ve genç kızların zorla evliliğe, fuhuşa ve çalışmaya zorlanmasına ilişkin gerekli önlemlerin geliştirilmesi amacıyla hükümetler ve sivil toplum örgütleri uyarılmalı, bu konuya ayrılan kaynaklar artırılmalı, buna maruz kalan kadın ve genç kızların korunması ve suçluların cezalandırılması için varolan yasal düzenlemeler güçlendirilmelidir.

Hükümetlere, özellikle de CEDAW (Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi) protokolüne imza koyanlara, aile, toplum ve devlet tarafından uygulanan kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadına yönelik şiddet eylemlerinin cezalandırılması, mağdurlara gerekli yardım ve desteğin sağlanması konusundaki görevi hatırlatılmalıdır.

Haberlerin bir kısmını Filiz KOÇALI'nın BİA Haber Merkezi için hazırladığı 'Kadın Penceresi'nden ve KATAGI'nın 'Dikkatimizden Kaçırılanlar' dosyasından aldık. Teşekkür ederiz.

İTİRAZLARIMIZ

Hong Kong'da 21 yaşındaki bir temizlikçi kadın üç adam tarafından kaçırıldı ve tecavüze uğradı. Tecavüzcülerden birinin avukatı tecavüz olayının centilmence gerçekleştiği yolunda bir savunma yaptı. Tecavüzün centilmence oluşunu ise sanıkların kadına sırayla tecavüz etmelerine ve biri tecavüz ederken diğerinin odadan çıkmasına bağladı!

Molla rejimi bir kadını daha taşlanarak idam cezasına çarptırdı. Bu Hatemi döneminde verilen 21. recm cezası. Bu cezalardan 14'ü kadınlara verilmişti. 35 yaşındaki bir kadın "edebе aykırı" filmlerde rol aldığı gerekçesiyle, sekiz yıl cezaevinde yattıktan sonra taşlanarak öldürülmüştü.

16 Nisan Amerika'da "Eşit İşe Eşit Ücret" günü olarak kutlanıyor. Ancak araştırmalar gösteriyor ki değişen çalışma biçimleri ve annelik kurumu, kadınlar ve erkekler arasındaki ücret uçurumunun her geçen gün artmasına sebep oluyor.

23 yaşındaki H.T., 28 Mart'ta Gözaltında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Projesi'ne başvurdu. H.T., İstanbul Emniyeti Terörle Mücadele Şubesi'nde gözaltında tutulurken cinsel organına tazyikli su sıkılarak tecavüze uğradığını öne sürdü.

TMMOB 37. Kurultay'ında, tüzüğün amaç maddesine ilavesi istenen "TMMOB mühendis -mimar kadınların iş hayatında karşılaştığı cins ayrımcı uygulamaya karşı çıkar" şeklindeki önerge, Divan Başkanı tarafından tüzük komisyonuna verilmedi. Sonuç: Cins ayrımcılığına uğrayan kadın mühendis ve mimarlara TMMOB sahip çıkmayacak!

Hükümet raporlarına göre İngiltere'de tecavüzcülerin yakalanmadan ve cezalandırılmadan kaçma oranı giderek artıyor. İngiltere'de bir tecavüzcünün yakalanma olasılığının %1'in bile altında olduğu belirtiliyor.

ANAP Aydın Milletvekili Cengiz Altinkaya, TBMM'ye küçük yaşta kız çocuklarını evlendirenlerin cezalandırılmasının ertelenmesi ile ilgili bir yasa teklifi sundu. Gerekçesi ise: "Ülkemizin her bölgesinde bu durumun yaşanması ve bu nedenle yargılanan ailelerin bulunması, sorunun gelenek ve göreneklerimize uygun olarak kalıcı bir çözüme kavuşturulması" imiş!

Ürdünlü eski parlamenter Toujan al-Faisal, Ürdün hükümetini eleştirdiği, ülkeyi küçük düşüren demeçler verdiği gerekçesiyle tutuklandı. Toujan al-Faisal Ürdün Parlamentosuna seçilen ilk kadındı ve kadın hakları reformları konusunda yaptığı çalışmalarla tanınıyor.

Son çalışmalar gösteriyor ki Amerikalı kadınların cinayete kurban gitme ihtimalleri diğer gelişmiş ülkelerdeki kadınlardan beş kat fazla. Dünyanın en zengin 25 ülkesinde her yıl toplam 6300 kadın öldürülüyorken, bu sayı Amerika'da 4400'e çıkıyor. Bu cinayetlerin çoğu ise kocalar, sevgililer ya da reddedilen aşıklar gibi kadınların daha önceden tanıdıkları erkekler tarafından işleniyor.

Birleşmiş Milletler'in çocuk refahı üzerine hazırladığı antlaşmaya, Bush hükümeti antlaşmanın kürtajı desteklediği ve genç kızlar için 'uygunsuz' bir cinsellik eğitim önerdiği gerekçesiyle karşı çıktı. Antlaşmada, kürtajın ve ailelerden izin almaksızın genç kızlara cinsellik eğitimi verilmesinin kabul edilemez olduğunun açık bir şekilde ifade edilmesini isteyen Bush yönetiminin genç kızlara cinsellik ve doğum kontrolü konusundaki tek önerisi ise cinselliğe "hayır" demeleri!

Suudi Arabistan'da din polisleri ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri 'süslü' ve 'açık' oldukları ve bunların kadınlar tarafından giyilmesinin şeriate aykırı olduğu gerekçesiyle 82 bin çarşafa el koydu!

Afganistan'da, erkekleri 'kızlarını' okula göndermemeleri ve 'kadınlarını' dışarıda çalıştırmamaları için uyarı ve tehdit eden imzasız broşürler dağıtılıyor. İşte bir örnek: "Karılarınızı işe, kızlarınızı okula göndermeyin. Ahlaksızlığın ve bayağılığın yayılmasına izin vermeyin. Eğer bu uyarıyı ciddiye almazsanız, bunun sonuçlarına karşı da hazırlıklı olun".

Tecavüz yaşlı, genç kadın ayrımı yapmıyor. Bundan üç ay önce 70 yaşındaki bir kadın tecavüze uğradı. Sadece 80 milyon lirasını gasp etmek için gece eve zorla giren 30 yaşındaki tecavüzcü, 9 yaşındaki kız torunun önünde, yaşlı kadını iki saat boyunca döverek tecavüz etti. Tecavüze uğrayan kadının iki saat boyunca böyle bir işkence görmesi ve 9 yaşındaki bir kız çocuğunun buna tanık olması, her ikisi için de yaşamları boyunca izlerini taşıyacakları bir travma sebebidir.